

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

TEACHERS' PARTICIPATION IN ACADEMIC ADMINISTRATION UNDER
TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

วิทยานิพนธ์
ของ
วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตุลาคม 2557

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัตนา
TEACHERS' PARTICIPATION IN ACADEMIC ADMINISTRATION UNDER
TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

วิทยานิพนธ์
ของ
วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตุลาคม 2557

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
Teachers' Participation in Academic Administration under Trat
Primary Educational Service Area Office

วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(ดร.ดำรงดี ศรีอร่าม)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ดร.ชนิก คุณเมธิกุล)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ อินทรมาตย์)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์)

วันที่ 30 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2557

วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์. (2557). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ชนิก คุณเมธิกุล ค.ค. (บริหารการศึกษา)

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ อินทรมาตย์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 268 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Weerasak Wongin. (2014). **Teachers' Participation in Academic Administration under Trat Primary Educational Service Area Office.** Thesis. M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Thanique Kunametheekoon Ph.D. (Educational Administration) Chairman
Associate Professor Teerasak Intaramat M.Ed. (Educational Measurement) Member

Abstract

The purposes of this research were to investigate and compare the teachers' participation in academic administration under Trat Primary Educational Service Area Office. The teachers were classified by educational background, working experience and school size. The sample consisted of 268 teachers under Trat Primary Educational Service Area Office. The instrument was a five rating scale questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t - test and one-way ANOVA.

The research findings were : 1) The level of teachers' participation in academic administration under Trat Primary Educational Service Area Office was at a high level. 2) The teachers who were different educational background and working experience had no different participation in the academic administration. 3) The teachers who worked in the different sizes of the schools had different participation significance at .05.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ
อย่างดียิ่งจาก ดร.ชนิก คุณเมธิกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และรองศาสตราจารย์
ธีระศักดิ์ อินทรมาตย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบถาม
และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จังหวัดตราดที่กรุณาให้ความร่วมมือ
ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ
ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมุติฐานในการวิจัย.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	10
ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	10
รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	11
ระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	11
ขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	13
วิธีการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	14
เงื่อนไขของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	15
ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	16
ข้อจำกัดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	17
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา.....	20
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	20
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	21
หลักในการบริหารงานวิชาการ.....	22
กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	24
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	25
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด.....	47
วิสัยทัศน์.....	47
พันธกิจ.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เป้าประสงค์.....	48
กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.....	48
จุดเน้น.....	48
สภาพการจัดการศึกษา.....	49
ภารกิจหลัก.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
งานวิจัยต่างประเทศ.....	51
งานวิจัยในประเทศ.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	95
วิธีดำเนินการวิจัย.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	114
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	116
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	132
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	143
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	146

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา....	60
2 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา.....	65
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและจำแนกตามรายด้าน.....	66
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	67
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้.....	68
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน.....	69
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	70
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	71
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้.....	72
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการนิเทศการศึกษา.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการแนะแนวการศึกษา.....	74
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	75
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน.....	76
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร.....	77
15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา.....	78
16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรายด้านและโดยรวมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน....	80
17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรายด้านและโดยรวมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีประสบการณ์ การทำงานต่างกัน.....	82
18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษาต่างกัน.....	83
19 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาต่างกัน.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวม ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา.....	87
21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา.....	87
22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา.....	88
23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	89
24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา.....	89
25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	90
26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา.....	91
27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการแนะแนวการศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา.....	91
28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	93
30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา.....	93
31 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.....	133
32 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.....	144

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ระบุเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข อีกทั้งยังช่วยเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ

การบริหารโรงเรียนเป็นการบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ด้านผู้บริหาร ครูและด้านระบบงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากภารกิจดังกล่าวข้างต้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผลได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 3)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็น

ระบบ อาศัยความร่วมมือกันทำงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง กระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ริเริ่มสร้างสรรค์งานวิชาการ ให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน คอยกระตุ้นเตือนให้คำแนะนำแก่ครู ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่ง ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การที่จะบริหารโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจ ในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกรับรู้ในการเป็นเจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องและเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (ยุทธศิลป์ พานนนท์. 2546 : 3)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหาร แบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กร ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกว่า ตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ชร สุนทรายุทธ. 2551 : 539)

จากข้อมูลผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จังหวัดตราด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมครูผู้สอนโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการอันจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2556 จำนวน 112 โรงเรียน จำนวน 1,017 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2556 การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน่ (Taro Yamane, 1972 : 61 ; อ้างถึงใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543 : 95) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 286 คน สำหรับวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
 - 1.1 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น
 - 1.1.1 ระดับปริญญาตรี
 - 1.1.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี
 - 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น
 - 1.2.1 ประสบการณ์น้อย
 - 1.2.2 ประสบการณ์มาก
 - 1.3 ขนาดของสถานศึกษา
 - 1.3.1 ขนาดเล็ก

1.3.2 ขนาดกลาง

1.3.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา

2.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

2.7 การนิเทศการศึกษา

2.8 การแนะแนวการศึกษา

2.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน

2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

2.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่นบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน
และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับ
การเรียนการสอน และการประเมินผลให้ดีขึ้น ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์
สูงสุดกับผู้เรียน

2. การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การเปิดโอกาส
ให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงานและประเมินผลเกี่ยวกับงาน
วิชาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีความตระหนักร่วมกัน
ในประโยชน์และคุณค่าของงานวิชาการเป็นสำคัญ ประกอบด้วยการมีส่วนร่วม 12 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขหลักสูตร
สถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว หรือจัดทำขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพปัญหา
ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จัดทำโครงสร้าง
หลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ มีการบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้

เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระ การเรียนรู้ตามความเหมาะสม มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามประเมินผล รวมทั้งปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เน้นการปลูกฝังความรู้คุณธรรมโดยจัดให้มีการตรวจสอบความรู้พื้นฐานฝึกการคิดและเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง รวมทั้งการพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

2.3 การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการทดสอบความรู้ความสามารถของนักเรียนแล้วนำผลที่ได้จากการวัด มาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือพฤติกรรม แล้วสรุปคุณลักษณะเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงและช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และยังสามารถนำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไปต่างสถานศึกษา

2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์สังเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนไปยังบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน หรือสถาบันอื่น

2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การจัดหาผลิต การใช้ การเก็บรักษา การประเมินผลสื่อและนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนการจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนใช้วัสดุและสื่อประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน อีกทั้งประสานความร่วมมือการผลิตการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ กับสถานศึกษา ครอบครัวยุทธศาสตร์ บุคลากร องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันอื่น ๆ

2.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การปรับปรุง ส่งเสริม แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ร่วมมือกับสถาบันอื่นที่อยู่ใกล้เคียง พัฒนาและใช้ร่วมกัน ตลอดจนสนับสนุนให้ครูผู้สอนตระหนักถึงการใช้อยู่แหล่งเรียนรู้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานการเรียนรู้จากสภาพจริง มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาใกล้เคียงในการพัฒนา และใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันทั้งนี้ให้ครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.7 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย

และเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษา ในสถานศึกษา

2.8 การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ ภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

2.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบ โครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์ การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา

2.10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน หมายถึง การศึกษา สำรวจความต้องการ การสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ตลอดจนการส่งเสริมความรู้ ประสบการณ์และทักษะ ทางวิชาการเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือและช่วยเหลือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณ ใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่ต่างเขตพื้นที่การศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา งานวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้ง ความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ การส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนา งานวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา และการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

3. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดุสิต

4. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน นับตั้งแต่เริ่มทำงานเป็นครูจนถึงปัจจุบัน จำแนกเป็น

ประสบการณ์น้อย หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนน้อยกว่า 18 ปี

ประสบการณ์มาก หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนมากกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี

5. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ประเภทของสถานศึกษาตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ แบ่งออกเป็น

5.1 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 121 - 600 คน

5.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 601 คนขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยผู้วิจัยได้พิจารณาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของคณะทำงานส่งเสริมการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 32) ได้กำหนดเนื้อหาไว้ 12 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สำหรับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษา สังกัดสถานศึกษาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น

สถานภาพส่วนบุคคลของครู

1. วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น
 - 1.1 ระดับปริญญาตรี
 - 1.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น
 - 2.1 ประสบการณ์น้อย
 - 2.2 ประสบการณ์มาก
3. ขนาดของสถานศึกษา
 - 3.1 ขนาดเล็ก
 - 3.2 ขนาดกลาง
 - 3.3 ขนาดใหญ่

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
3. ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.2 รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.3 ระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.4 ขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.5 วิธีการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.6 เงื่อนไขของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.7 ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 1.8 ข้อจำกัดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3 หลักในการบริหารงานวิชาการ
 - 2.4 กระบวนการบริหารงานวิชาการ
 - 2.5 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
 - 3.1 วิสัยทัศน์
 - 3.2 พันธกิจ
 - 3.3 เป้าประสงค์
 - 3.4 กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
 - 3.5 จุดเน้น
 - 3.6 สภาพการจัดการศึกษา
 - 3.7 ภารกิจหลัก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีวิวัฒนาการมาจากแนวคิดการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Approach) และการบริหารเชิงพฤติกรรม (Behavioral Approach) บุคคลที่เป็นผู้บุกเบิกแนวคิดนี้ คือ แมรี ปาร์คเกอร์ ฟอลเลต (Mary Parker Follet) โดยได้เขียนบทความชื่อ Dynamics Administration บรรยายให้ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กรด้วยวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์และพยายามให้นายทุนคิดถึงคนงานบ้าง ไม่ใช่คิดแต่เรื่องเงินเพียงอย่างเดียว แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนโดยเอลตัน เมโย (Elton Mayo) และเอฟ.เจ. โรธลิสเบอร์เกอร์ (F.J. Roethlisberger) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้นักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2547 : 37) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งการดำเนินกิจกรรมนั้นมีผลกระทบต่อส่วนรวม

สมเดช สีแสง (2547 : 229) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่าการควบคุมคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Control หรือ TQC)

สมยศ นาวิการ (2547 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการของผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญ อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของพวกเขาให้กับผู้บังคับบัญชาของพวกเขา

กมล ฉายาวัฒนะ (2549 : 135) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการบริหารที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551 : 44) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การให้สมาชิกทุกคนในองค์กรหรือหน่วยงานเดียวกันได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ทุกคนคาดหวังและประสบผลสำเร็จ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในองค์กร

รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

วีระ ประเสริฐศิลป์ (2546 : 5) ได้สรุปการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า นักบริหารมืออาชีพต้องบริหารงานเป็นทีม โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำ และร่วมประเมิน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2547 : 48) ได้กำหนดรูปแบบและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลในองค์กร ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการประชุม
2. การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร
4. การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกแนวทางในการแก้ไขปัญหา
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ
6. การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

กมล ฉายาวัดนะ (2549 : 139) ได้กำหนดรูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การบริหารแบบปรึกษาหารือ
2. การบริหารแบบประชาธิปไตย
3. การบริหารแบบคณะทำงาน
4. การบริหารแบบให้ข้อเสนอแนะ
5. การบริหารแบบคณะกรรมการบริหารระดับกลาง
6. การบริหารแบบร่วมเป็นคณะกรรมการบริหาร

สรุปได้ว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547 : 17 - 18) ได้กล่าวถึง ระดับของการมีส่วนร่วมตามหลักการทั่วไปว่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลของตน / ครอบครัว / ชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูล-ข่าวสาร

3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Co-decision) โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสียด้วย โดยแบ่งเป็น 3 กรณี แล้วแต่กิจกรรมนั้นของตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี

3.1 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ

3.2 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ

3.3 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ

4. การมีส่วนร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนการดำเนินงาน เช่น ร่วมสร้างถนนในชนบท

5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ ไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพัฒนาชุมชน เป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยแบ่งไว้ดังนี้

1. ร่วมค้นหาปัญหาของตนให้เห็นสิ่งใดที่เป็นปัญหา-รากเหง้าของปัญหา

2. ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตน พวกตน ในปัจจุบันคืออะไร

2.1 ร่วมคิดช่วยตัวเองในการจัดลำดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อน-หลัง

2.2 วางแผนแก้ไขปัญหาเป็นเรื่อง ๆ

2.3 ร่วมระดมความคิดถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

2.4 ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ แล้วร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ

2.5 ร่วมติดตามการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงาน

2.6 ร่วมรับผลประโยชน์ /หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

คูร์ลาห์ (Douglah, 1970 : 88 - 98 ; อ้างถึงใน โนชญ์ ชาญด้วยกิจ, 2553 : 64 - 65) เห็นว่าการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเน้นเฉพาะที่ปริมาณของอิทธิพลที่บุคคลมีต่อการกำหนดแผน โดยคูร์ลาห์มองว่าปริมาณของอิทธิพลที่บุคคลมีต่อการตัดสินใจนั้น เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมในมิติเชิงคุณภาพ และการมีส่วนร่วมในมิติเชิงคุณภาพซึ่งวัดได้จากลักษณะของการกระทำที่บุคคลกระทำเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของบุคคลหรือกลุ่ม การวัดระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามความเข้มข้นของการมีส่วนร่วมหรืออาจเรียกอีกอย่างว่าเป็นการวัดในมิติเชิงคุณภาพนี้สามารถจำแนกออกเป็นหลายรูปแบบ โดยเนื้อหาสามารถแบ่งเป็น 3 ชั้นใหญ่ ๆ ดังกล่าว พอสรุปได้ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมเทียม (Pseudo Participation) หรือการมีส่วนร่วมแบบถูกกระทำ (Passive Participation) การมีส่วนร่วมในระดับนี้ผู้เข้าร่วมไม่มีอำนาจใด ๆ ในการตัดสินใจ แต่เป็นฝ่ายกระทำตามการตัดสินใจของบุคคลอื่นเท่านั้น

ระดับที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมบางส่วน (Partial Participation) การมีส่วนร่วมในระดับนี้ผู้เข้าร่วมมีส่วนในการเสนอความคิดเห็น แต่อำนาจการตัดสินใจจะอยู่ที่บุคคลอื่น

ระดับที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมที่แท้จริง (Genuine Participation) การมีส่วนร่วมในระดับนี้ ความคิดเห็นของบุคคลที่เข้าร่วมได้รับการรับฟัง และยอมรับเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้เข้าร่วมนั่นเอง

สรุปได้ว่า ระดับของการบริหารแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 3 ระดับได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในระดับมากหรือการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง 2) ระดับปานกลางหรือการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วน และ 3) การไม่มีส่วนร่วมใด ๆ ในองค์กร

ขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คาร์ดเวล และสปิงค์ (Caldwell and Spinks, 1984 : 75 ; อ้างถึงใน ถวิล มาตรฐาน. 2544 : 84) ได้แบ่งขั้นตอนของการบริหารจัดการแบบร่วมคิดร่วมทำไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายและวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการ (Goal Setting and Need Identification) เป้าหมาย (Goal) เป็นข้อความแสดงทิศทางอย่างกว้าง ๆ รวมทั้งวัตถุประสงค์หรือความต้องการ ไม่มีกำหนดช่วงเวลาและไม่เกี่ยวกับผลผลิตเฉพาะในช่วงเวลา เป้าหมายของโรงเรียนมักจะแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 การกำหนดนโยบาย (Policy-making) นโยบาย (Policy) เป็นข้อความแสดงถึงวัตถุประสงค์และแนวทางที่จะดำเนินการเพื่อให้วัตถุประสงค์นั้นประสบความสำเร็จ รวมทั้งกำหนดกรอบเพื่อเป็นแนวปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 3 การวางแผน (Planning) การวางแผน (Planning) คือ การคิดก่อนทำ จะทำอะไร ทำเมื่อไร ทำอย่างไรและใครเป็นคนทำ ทั้งนี้จะต้องมีการจัดทำโครงการ

ขั้นที่ 4 การกำหนดงบประมาณ (Budgeting) งบประมาณ (Budgeting) ก็คือ แผนการเงิน ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การประมาณการค่าใช้จ่าย กับการประมาณการรายรับ

ขั้นที่ 5 การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation) เมื่อทุกฝ่ายยอมรับหรือตกลงในรายละเอียดของแผนที่ฝ่ายนโยบาย ให้ความเห็นชอบแล้ว ฝ่ายโครงการเรียนก็มีอำนาจที่จะนำแผนไปปฏิบัติต่อไป

ขั้นที่ 6 การประเมินผล (Evaluation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อจุดประสงค์ในการตัดสินใจและจะต้องตัดสินใจว่าดีหรือไม่ดี

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547 : 25) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ตลอดจนความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การประชุม การแสดงความคิดเห็น รวบรวมข้อมูลและตัดสินใจ

4. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
6. การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน

สรุปได้ว่าการบริหารงานที่ดีมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีขั้นตอนในการดำเนินการที่เหมาะสม ถูกต้อง โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้เลือกสรรวิธีการต่าง ๆ และให้บุคลากรทุกคน ทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมดำเนินการทุกขั้นตอน จึงจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา

วิธีการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สมยศ นาวิการ (2545 : 36 - 37) ได้สรุปวิธีการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศองค์การแบบสนับสนุน องค์การควรกำหนดโครงสร้างนโยบาย และระเบียบวิธีปฏิบัติงานที่ทำให้การทำงานง่ายขึ้น ไม่ใช่ยุ่งยากมากขึ้น องค์การควรให้ความมั่นคง และสนับสนุนพนักงาน
2. การให้การฝึกอบรมและการศึกษา วิธีนี้ถือว่าเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จ การบริหารแบบมีส่วนร่วมต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจทั้งผู้บริหารและพนักงานหรือผู้ได้บังคับบัญชา
3. ความรู้สึกไวต่อสภาพแวดล้อม องค์การจำเป็นต้องรู้สภาพแวดล้อมขององค์การ อย่างถูกต้องและสามารถตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว
4. การใช้เวลาเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่ง ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชาต้องมองเวลาว่าเป็น ทรัพยากรอย่างหนึ่ง ไม่ใช่ข้อจำกัด ต้องระมัดระวังกับเวลาที่สูญเสียไป ต้องบริหารเวลาอย่างรอบคอบ เหมือนทรัพยากรอื่น ๆ จะได้ผลตอบแทนหลายอย่างจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555 : 4) ได้เสนอแนวทางการดำเนินการ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผ่านกระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนราชการ สามารถดำเนินการตามตัวอย่าง ต่อไปนี้

1. กระบวนการหรือการดำเนินการที่แสดงถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องกับ ยุทธศาสตร์หรือภารกิจหลักของส่วนราชการ และการกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเทคนิคหรือวิธีการที่เหมาะสมในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การดำเนินการในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ การดำเนินการโครงการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามยุทธศาสตร์หรือภารกิจหลัก การจัดหรือให้บริการสาธารณะ เป็นต้น

2. การกำหนดให้มีช่องทาง/วิธีการในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร และรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานของส่วนราชการ เช่น เว็บไซต์การประชุมสัมมนา เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

3. การกำหนดให้มีคณะกรรมการ/คณะทำงานที่มาจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และหลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ โดยสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น คณะกรรมการในรูปแบบต่าง ๆ ของส่วนราชการที่มีองค์ประกอบมาจากผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

4. การจัดกิจกรรมขององค์กรที่เป็นการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้องและ/หรือผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วมทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ และสร้างความไว้วางใจและการยอมรับระหว่างกัน เช่น การเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนและการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการของส่วนราชการซึ่งอาจเป็นการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการ/คณะทำงานชุดเดียวกันกับข้อ 3 โดยมีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมไปถึงเรื่องการติดตามประเมินผลด้วย

สรุปได้ว่า วิธีการส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม กระทำได้โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในคณะทำงานหรือคณะกรรมการ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างกว้างขวาง รวมทั้งจัดหาทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นในการบริหารงานให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

เงื่อนไขของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

คูสิต สาลี (ออนไลน์. 2552) กล่าวถึงเงื่อนไขของการบริหารแบบมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องมีความปรารถนาร่วมกันที่จะให้เกิดการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมจึงจะเกิดขึ้นได้ ในทางกลับกันถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายไม่พึงปรารถนาจะเกิดการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมย่อมจะไม่มีทางเกิดขึ้นได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยทั้งสองดังกล่าวเป็นเงื่อนไขสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้บริหารหรือผู้นำ นับว่าสำคัญที่สุดเป็นอันดับแรก เพราะถ้าหากว่าผู้บริหารไม่มีความต้องการที่จะให้เกิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมแล้ว ก็คงยากที่จะเกิดบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย แม้ว่าผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะเรียกร้องก็ตาม แต่ถ้าผู้บริหารมีบุคลิกและปรารถนาที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมแล้ว การมีส่วนร่วมในการบริหารย่อมเกิดขึ้นได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้ ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงาน เพราะการจะนำวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้นั้น มิใช่ว่าจะใช้ได้

ทุกสถานการณ์ บางครั้งนำไปใช้กับองค์กรหนึ่งแล้วเกิดความสำเร็จ แต่เมื่อนำไปใช้กับอีกองค์กรหนึ่ง อาจไม่ประสบผลสำเร็จก็ได้ ทั้งนี้ปัจจัยแห่งความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ เช่น เวลา สถานที่ ภาวะผู้นำ สถานการณ์ วิธีชีวิตของคนแต่ละสังคม เป็นต้น ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้นำ จะต้องตระหนักในเรื่องเหล่านี้และพิจารณาว่าในสถานการณ์ใดควรจะใช้เทคนิคการบริหารแบบใด

2. ผู้ปฏิบัติหรือผู้ตาม แม้ว่าผู้บริหารปรารถนาจะให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงาน เพียงใด ไม่ว่าจะสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยหรือออกคำสั่งก็ตาม แต่หากผู้ปฏิบัติหรือผู้ตาม ไม่เต็มใจ ไม่สนใจหรือไม่เห็นความสำคัญ การมีส่วนร่วมในการบริหารก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของ ผู้บริหารที่จะต้องชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานและ วัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น ทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้เกิดผลงาน องค์กรจะอยู่ได้ หรือไม่ขึ้นอยู่กับพนักงานหรือผู้ตาม ถ้าหากไม่ร่วมมือไม่ทุ่มเทการทำงานให้แก่องค์กร องค์กร ก็จะต้องล้มเหลว และเมื่อนั้นทุกคนในองค์กรก็จะหมดงานทำ เป็นต้น ถ้าหากผู้ปฏิบัติงานหรือ ผู้ตามเข้าใจในวัตถุประสงค์ ก็จะให้ความร่วมมือและทุ่มเทกำลังสติปัญญา ความสามารถเพื่อความสำเร็จก้าวหน้าขององค์กรเพราะ โดยธรรมชาติของมนุษย์ต่างก็มีความรักและความผูกพันกับองค์กร เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว การตบมือข้างเดียวไม่ดังฉันใด เปรียบได้กับผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่มีการประสานร่วมมือกันฉันนั้น ดังนั้นทั้ง 2 ฝ่ายจะต้องมีความตระหนักร่วมกันในเรื่องสำคัญ ดังกล่าว ผู้บริหารมีหน้าที่ใช้กลยุทธ์ในการสร้างบรรยากาศในองค์กรให้เกิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเป็นวัฒนธรรม ในการทำงาน เมื่อบุคคลมีโอกาสแสดงความสามารถในศักยภาพของตนร่วมกำหนดเป้าหมายหรือ ร่วมตัดสินใจในการทำงาน ย่อมจะทำให้เกิดการผูกมัดในเชิงจิตวิทยา (Psychological Commitment) และจะเป็นพลังใจให้เกิดความกระตือรือร้นในการกิจบรรลุเป้าหมาย มากไปกว่านั้นและจะเป็นผลให้องค์กรมีการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้าต่อไป ผลของการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร กำหนดปัญหาและความ ต้องการของตนเองและการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ถ้าหากสามารถบริหารการมีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสมแล้ว การบริหารงานก็จะเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม หากเปิดโอกาส ให้มีส่วนร่วมมากจนเกินไปก็จะทำให้เกิดข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะหลากหลายจนเกินขอบเขต ซึ่งจะทำให้การบริหารงานขาดประสิทธิภาพ พ่ายที่สุดก็ไม่สามารถดำเนินการอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน ไม่ว่าการมีส่วนร่วมนั้นจะกระทำโดยตรงหรือโดยอ้อม ตลอดจนการเข้าไปมีส่วนร่วมในรูปแบบ ลักษณะใด ๆ ก็ตาม

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สมเดช สีแสง (2547 : 89) ได้สรุปถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานรวมกลุ่มกันใช้ความรู้ความสามารถ สติปัญญาและประสบการณ์ของแต่ละคนร่วมกันปรับปรุงงานในหน่วยงานของตน ซึ่งมีข้อดี ดังต่อไปนี้

1. ผู้ที่รู้ปัญหาดีที่สุดและสามารถแก้ปัญหาได้ดีที่สุดคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุด จะแก้ปัญหาได้ถูกต้องที่สุด

2. บุคลากรได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วมในการบริหาร

3. ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกว่าคุณค่ามีความภาคภูมิใจและทำงานเต็มความสามารถ

กมล ฉายาวัฒนะ (2549 : 135) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5 ประการ

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าคิดเพียงคนเดียว

2. การมีส่วนร่วมในการบริหาร มีผลทางจิตวิทยาคือทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะเดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสามารถใช้ทดสอบว่า สิ่งที่คุณเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่

3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ และความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน มีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้อง อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกภาคภูมิใจ และเกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สมยศ นาวิการ (2545 : 25 - 37) ได้นำเสนอไว้ดังต่อไปนี้

1. ข้อจำกัดด้านองค์การ ในตัวขององค์การเองมีข้อจำกัดในด้านต่างๆดังนี้

1.1 ประเพณี ประเพณีขององค์การอยู่บนพื้นฐานของการบริหารแบบเผด็จการ เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นถ้าหากว่าประเพณีถูกให้ความสำคัญและการรักษาดำเนินการไว้ว่า มีความสำคัญกว่าการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ แล้วข้อเสนอแนะของการบริหารแบบใหม่ เช่น การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะถูกปฏิเสธทันที

1.2 ปรัชญาและค่านิยมขององค์การ ปรัชญาและค่านิยมของกลุ่มผู้บริหาร ระดับสูง ในองค์การอาจจะเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ ปรัชญาขึ้นอยู่กับค่านิยม

ที่เป็นความเชื่อถือโดยกลุ่มผู้บริหาร การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและปรัชญาของการบริหารเป็นสิ่งที่ทำได้ยากมาก

1.3 คุณภาพของนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติงาน องค์การบางแห่งเชื่อในนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นมาเพื่อครอบคลุมถึงสถานการณ์ใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น กลุ่มมีนโยบายถูกผู้บริหารใช้เป็นเหตุผลในการปฏิเสธความคิดเห็นหรือวิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากนโยบายเป็นสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงเป็นผู้กำหนด จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามขัดแย้งไม่ได้

1.4 คุณภาพของเจ้าหน้าที่ องค์การอาจจะมีพนักงานที่ไม่มีความสามารถทางด้านการมีส่วนร่วม เนื่องจากขาดทักษะ ความรู้ ความต้องการ การฝึกอบรม หรือประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารหรือพนักงานแบบมีส่วนร่วมเลย ชอบทำตามคำสั่ง ไม่มีความคิดสร้างสรรค์

1.5 โครงสร้างขององค์กร โครงสร้างขององค์กรไม่เพียงแต่ประกอบขึ้นด้วยอำนาจหน้าที่เท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์ทางด้านการรายงานผล การมอบหมายงานอย่างเป็นทางการ การจัดระเบียบกลุ่มงานที่เป็นทางการ ช่องทางติดต่อสื่อสารและขนาดของการควบคุม องค์การทุกแห่งต้องการโครงสร้างที่มีการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพและการปฏิบัติอย่างราบรื่น แต่องค์การบางแห่งให้ความสำคัญกับโครงสร้างมากจนเกินไป โครงสร้างจึงตายตัว มีการละเมิดการบังคับบัญชา ความสัมพันธ์ทางด้านการรายงานผลอย่างเป็นทางการ เป็นสิ่งที่ถูกห้ามและถูกลงโทษอย่างร้ายแรง

1.6 การขาดบรรยากาศสนับสนุน บรรยากาศขององค์กรคือความรู้สึก ทัศนคติ และความเชื่อที่บุคคลในองค์กรมีต่อองค์กร บรรยากาศยังเป็นภาพพจน์ที่พนักงานและประชาชนมีต่อองค์กรด้วย ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นอย่างยิ่ง

2. อุปสรรคทางการบริหาร

2.1 นิสัยด้านการบริหาร ผู้บริหารหลายคนบริหารงานบนพื้นฐานของนิสัย ทำสิ่งต่าง ๆ ตามแนวทางที่ตนทำอยู่เสมอ การปฏิบัติเหล่านี้เป็นนิสัยและจิตใต้สำนึกคล้ายคลึงกับการปฏิบัติแบบตอบโต้ ที่เรียกว่า การบริหารแบบตอบโต้ (Management by Reflex)

2.2 ผู้บริหารไม่เข้าใจการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารหลายคนต้องการเปลี่ยนแปลงแบบของตนและต้องการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม แต่ไม่มีความเข้าใจไม่รู้อะไรจะนำมาประยุกต์ใช้อย่างไร ทั้ง ๆ ที่รู้ว่ามีประโยชน์

2.3 สมมติฐานของทฤษฎี X ผู้บริหารหลายคนเชื่อว่าผู้ได้บังคับบัญชาเกี่ยวข้องกับและไม่ต้องการทำงาน ผู้บริหารจึงต้องควบคุมอย่างใกล้ชิดเพื่อมั่นใจว่าพวกเขาสามารถปฏิบัติงานได้ดี และจะไม่ยอมให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารเชื่อว่าพนักงานไม่มี

ความสามารถในการมีส่วนร่วม หรือไม่มีความเต็มใจในการมีส่วนร่วมเลย และการให้มีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่เสียเวลา

2.4 การขาดความมั่นคง ผู้บริหารหลายคนขาดความมั่นคงในงานของตน มีความรู้สึกกลัวต่อสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเข้ามาในงานของตน กลัวผู้อื่นล่วงรู้การทำงานของตน

2.5 ความกลัว สิ่งที่ผู้บริหารบางคนกลัวในการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีอยู่ 5 ประการคือ

2.5.1 กลัวจะมีอำนาจน้อยลง คือกลัวอำนาจถูกแบ่งให้ผู้ร่วมงาน

2.5.2 กลัวถูกบังคับจรรยาบรรณโดยผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้ตนเองลดความสำคัญลง บางครั้งยอมให้ผู้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับรองลงมาขององค์กรเท่านั้น

2.5.3 กลัวความยุ่งยากในการควบคุมกำกับ เพราะทุกคนมีความคิดอิสระ มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นทั้งทางบวกและทางลบ

2.5.4 กลัวการสูญเสียการมองเห็นภาพตัวเอง กลัวว่าจะถูกบังคับ โดยผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารเหล่านี้มีความเชื่อว่าผู้ใต้บังคับบัญชาจะได้รับการยกย่องเชิดชูมากกว่าตน การปฏิบัติงานจึงเป็นการแข่งขันกับผู้ใต้บังคับบัญชาแทนที่จะเป็นการร่วมมือกัน

2.5.5 กลัวว่างานจะไม่สำเร็จ เนื่องจากเชื่อว่าผู้ใต้บังคับบัญชาจะปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งเวลาและความพยายาม จึงทำให้ผู้บริหารบางคนเชื่อว่าถ้าหากว่าต้องการให้งานสำเร็จและถูกต้องควรจะต้องทำด้วยตนเอง

3. ข้อจำกัดด้านผู้ใต้บังคับบัญชา

3.1 การขาดความสามารถในการมีส่วนร่วม คือไม่มีความรู้ ความเข้าใจว่าจะเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไร

3.2 การขาดความต้องการ คือ ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ต้องการเข้าร่วม ไม่ต้องการมีความรับผิดชอบถ้าไม่จำเป็น เป็นการเพิ่มงาน

3.3 การขาดความรู้เนื้อหาหรือความเชี่ยวชาญ ผู้มีส่วนร่วมต้องมีความรู้ในสาขาวิชาเพื่อทำให้งานประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง

3.4 การไม่รู้ว่าจะถูกคาดหวังให้มีส่วนร่วม พนักงานบางคนล้มเหลวในการมีส่วนร่วม เพราะไม่รู้ว่าตนเองถูกคาดหวังให้มีส่วนร่วม การไม่รู้ตัวมักจะเกิดขึ้นกับพนักงานใหม่ ผู้บริหารเข้าใจว่า พนักงานรู้และมองว่าเป็นหน้าที่ แต่พนักงานบางคนไม่รู้ จึงทำให้การมีส่วนร่วมขาดประสิทธิภาพ

3.5 ความกลัวซึ่งอาจพิจารณาได้จากหลายประการด้วยกัน เช่น กลัวความล้มเหลว กลัวความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้น กลัวต่อการคว่ำบาตรของกลุ่ม กลัวทำงานหนักมากขึ้น และประการสุดท้าย กลัวว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ดีในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานจะยกเลิกงานบางอย่างที่กำลังดำเนินการอยู่

4. ข้อจำกัดด้านสถานการณ์

4.1 เวลาการมีส่วนร่วมต้องเสียเวลามากในการประชุม การวางแผน การประสานงาน การอำนวยความสะดวก

4.2 งาน งานบางอย่างต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน งานบางอย่างควรปฏิบัติโดยบุคคลตามคำฟัง

4.3 อิทธิพลทางด้านสภาพแวดล้อม บางครั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ ข้อตกลง และการเปลี่ยนแปลงขององค์กร โดยสรุป ข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมมีหลายประการ อุปสรรคเหล่านี้อาจจะเกิดขึ้นจากองค์กร ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชา สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้และต้องหาแนวทางวางแผนป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดขึ้นในการทำงานในองค์กรของตน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 16) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548 : 29) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กัญญ์ชัย แยมประยูร (2549 : 15) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับ การปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

แดง นิ่มอนงค์ (2549 : 20) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนประกอบด้วย งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดหาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมงานด้านวิชาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ปิยนุช ทองพรม (2550 : 17) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดหาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมงานด้านวิชาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งการวัดผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดหาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมงานด้านวิชาการ ตลอดจนการประเมินผลการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการ ไว้ดังนี้

พรชัย ภาพันธุ์ (2547 : 39) ได้กล่าวว่างานวิชาการเป็นภารกิจหลักโดยมีงานอื่นๆ สนับสนุนงานวิชาการ โดยให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ภารกิจด้านวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่น

ชาตมังกร เลนคำมี (2550 : 14) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การดำเนินงานทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ งานวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญในการบริหารงานโรงเรียน แต่การที่โรงเรียนจะสามารถทำหน้าที่ด้านนี้ได้อย่างสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานวิชาการและเข้าใจขอบเขตการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี

ชาลินี ฉายรัตน์ (2550 : 18) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจัดเป็นงานหลัก หรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดผล การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

นิรชร มีสุขโข (2550 : 10) ได้กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญสูงสุดจึงเป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกระดับที่จะต้องสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือครูผู้สอนทางด้านวิชาการทุกด้าน งานวิชาการจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล ครูจะต้องมีความเข้าใจ มีความสามารถ เป็นอย่างดี

รัตนา อนันตชาติ (2550 : 14) ได้กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นงานที่สำคัญที่สุด ใช้เวลาในการบริหารงานมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก และถือว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญ ที่จะดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปอย่างราบรื่น

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญสูงสุดของการบริหารการศึกษา ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ให้ความสำคัญในการบริหารมากกว่าการบริหารงานอื่น ๆ ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมระบบของโรงเรียนได้ และเนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญดังกล่าว ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคนจำเป็นต้องให้ความสนใจ และให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังให้ประโยชน์เกิดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดไว้ และเพื่อใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา ของสถานศึกษานั้น ๆ

หลักในการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักในการบริหารงานวิชาการดังต่อไปนี้

ธีระ รุญเจริญ (2544 : 28) ได้สรุปลักษณะเด่นในการบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ว่า

1. เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม / การบริหาร โดยองค์กรคณะบุคคล
2. เป็นการบริหารที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน
3. เป็นการบริหารที่ใช้บุคลากรมืออาชีพ
4. เป็นการบริหารที่ต้องการมีการตรวจสอบและประเมินมาตรฐาน
5. เป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)

6. เป็นการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจ
7. เป็นการบริหารที่ต้องอาศัยองค์การวิชาชีพมากขึ้น
8. เป็นการบริหารที่เน้นความทัดเทียมกัน
9. เน้นคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพมากขึ้น
10. เป็นการบริหารที่ต้องประกันคุณภาพให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากลักษณะการบริหารที่สำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษาจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้เป็นไปตามแนวทางปฏิรูป ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถศักยภาพความเป็นผู้นำ และการมีวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 9) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงเป้าหมายของสถานศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางใด จึงจะจัดงาน จัดคน จัดวัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสม
2. ต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารงาน การบริหารงานทุกประเภทย่อมต้องมีเทคนิควิธีการ ขั้นตอนและกระบวนการ งานที่ควรจะมีระบบ มีความรอบคอบจึงทำให้งานดำเนินไปด้วยดี
3. มีการประเมินผล เมื่อได้ดำเนินกิจกรรมใด ควรจะได้มีการประเมินผลและติดตามผล เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานได้ดียิ่งขึ้น การทำงานที่ขาดการประเมินผลจะไม่ช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 26) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยหลักการและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครูและผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งสร้างเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานโดยการจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายและร่วมมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการต้องยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริงโดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2546 : 37 - 39) กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Planning)** เป็นขั้นเตรียมการ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป รวมทั้งวิเคราะห์ความเป็นไปได้แล้วจึงหาทางเลือกที่ดีที่สุด กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จัดแผนงาน โครงการ จัดกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติ การวางแผนวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ การวิเคราะห์จุดเด่นหรือจุดแข็ง หาจุดอ่อนหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุง การวิเคราะห์โอกาสและการจัดการเชิงรุก รวมทั้งสิ่งที่ยังเป็นอุปสรรคต่าง ๆ

2. **ขั้นการจัดองค์การ (Organizing)** ในสายงานวิชาการ มีการจัดองค์การและระบบโครงสร้าง โดยที่ผู้บริหารมอบความรับผิดชอบให้กับผู้ช่วยหรือรองผู้บริหารให้ทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ และแบ่งงานไปตามลักษณะงานในแต่ละกลุ่มวิชา อย่างไรก็ตาม การบริหารงานวิชาการจะต้องมีคณะกรรมการหรือสภาวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานภายใน ดูแล ควบคุม ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. **ขั้นดำเนินการ (Processing)** เป็นขั้นดำเนินงานตามแผนและโครงการหรือกิจกรรมที่วางไว้ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในขั้นของการวางแผนและการจัดองค์การ ผู้บริหารมีหน้าที่คอยกำกับ ให้คำปรึกษา ติดตาม ประเมิน ให้ขวัญกำลังใจ ส่งเสริมให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และผู้บริหารจะทำหน้าที่เป็นผู้นำในตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

4. **ขั้นนิเทศภายใน (Supervising)** ในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งผู้บริหารต้องควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล พร้อมทั้งให้ขวัญกำลังใจและกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารทำกิจกรรมร่วมกับ

ครูผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติการนิเทศภายใน รวมถึงการนิเทศเรื่องหลักสูตรและการสอนโดยพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้นและเป้าหมายที่ต้องการคือคุณภาพของผลผลิตนั่นเอง

เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550 : 61) กล่าวว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรจะใช้หลักวิทยาศาสตร์และหลักวิชาการ โดยใช้วิธีแก้ปัญหาเชิงระบบภายใต้ความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนพัฒนาได้โดยใช้ระบบ PDCA ของเดมมิง (Deming) คือ บุคลากรทุกคนร่วมวางแผน (Plan) ร่วมปฏิบัติ (Do) ร่วมตรวจสอบ (Check) และร่วมปรับปรุงพัฒนา (Action) รวมถึงการใช้เทคนิคเชิงบูรณาการกับกระบวนการดังกล่าว โดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร รวมถึงพยายามให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงในด้านปฏิรูปการเรียนรู้ หลักสูตร และระบบการบริหาร นอกจากนี้ผู้บริหารควรเปิดใจให้กว้างมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลง โดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ในเรื่องการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สามารถแก้ปัญหาโดยใช้วิจรรณญาณภายใต้ข้อมูล ความมีเหตุผลและใช้วิธีปรึกษาหารือร่วมกับทีมงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติร่วมกัน

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเริ่มต้นจาก การวางแผนเตรียมการ การจัดทำโครงสร้างขององค์กร การดำเนินการตามแผน และการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลงาน

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารต้องเข้าใจขอบข่ายงานวิชาการเพื่อที่จะบริหารงานวิชาการได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น นักวิชาการได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 6) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนรู้
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 111) ให้ความหมายของขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การจัดการเรียนการสอน
3. งานนิเทศภายใน

4. งานวัดและประเมินผลการศึกษา

5. การประกันคุณภาพ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 3 - 4) ระบุขอบข่ายงานวิชาการประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. การวัดและประเมินผล

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายหลายด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์และส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แนวทางการบริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 34 - 38) ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาที่เป็นเครื่องบ่งชี้ว่า ชาวชนไทยในอนาคต ควรจะเป็นพลเมืองอย่างไรที่สังคมไทยต้องการ และสามารถดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างมีความสุข ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ตัวผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้หลายทัศนะ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545 ก : 146) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรซึ่งเป็นองค์ความรู้เดิมที่ต้องนำมาจัดให้เป็นระบบ และมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นรายวิชาและช่วงชั้นโดยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ตลอดจนต้องคำนึงถึง ความพร้อม

และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาตามหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตจริงในชุมชน แทนการเรียนรู้จริงจากสิ่งที่ไกลตัว สารการเรียนรู้มีทั้งสิ้น 8 กลุ่มสาระที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นหลักเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหาตลอดจนการเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ ศักยภาพพื้นฐานในการคิด การทำงาน และการพัฒนาตนเอง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 32 - 41) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตรควรจะเกี่ยวกับคำถาม 4 ประการคือ

1. วัตถุประสงค์ใดที่สถานศึกษาควรจัดให้กับผู้เรียน
2. ประสบการณ์ใดที่สถานศึกษาจะจัดให้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. ประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ จะจัดให้มีระบบระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไร

4. จะมีเกณฑ์ใดตัดสินได้ว่าจุดมุ่งหมายต่าง ๆ เหล่านั้นบรรลุแล้วและควรมีจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตร 2 ข้อ คือ

4.1 การเน้นบทบาทของผู้เรียนในกระบวนการเรียน และต้องให้ผู้เรียนมีการพัฒนาหลักสูตรด้วย

4.2 การเน้นการสอนความรู้รอบคอบนั้น ควรจะรวมถึงความรู้ ซึ่งผู้เรียนมี ได้รับจากนอกโรงเรียนด้วย ถ้าสิ่งนั้นมีความสัมพันธ์กับหลักสูตรที่เด็กได้เรียนอยู่

สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์ (2545 : 10) กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้ใช้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่ตั้งไว้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 84) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตรจะต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกระทำได้หลายแนวทาง เช่น การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรเดิมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น การปรับ ลด หรือ เพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาบางเรื่องให้เป็นเรื่องราวของท้องถิ่น จัดทำคำอธิบายรายวิชาหรือสร้างรายวิชาใหม่เพิ่มเติม ปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยสื่อที่ใช้ควรสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 34) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 7 ประการ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม

5. นิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

6. ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร

7. ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว หรือจัดทำขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดไว้ มีการบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามประเมินผล รวมทั้งปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ชนาธิป พรกุล (2544 : 46 - 48) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ว่า กระบวนการเรียนรู้หรือการจัดการสอนและกิจกรรมทางการศึกษาทุกวิชา ทุกกิจกรรมจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. จัดกิจกรรมและเนื้อหาของการเรียนให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งแตกต่างกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ บางเรื่องอาจจัดให้เรียนเป็นรายบุคคล บางเรื่องจัดเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ตามความถนัดและความสนใจ

2. ฝึกกระบวนการคิด การจัดการ การแก้ปัญหา อาจทำได้โดย กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การถามตอบ การวิเคราะห์แยกแยะ การจัดกลุ่ม การสังเคราะห์ การสรุปประเด็น การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การทดลอง การสังเกต การบันทึกผล การรายงานผล เป็นต้น

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็นและทำได้ด้วยตนเอง อาจจัดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความเหมาะสม แต่ต้องให้ทุกคนได้คิด ตัดสินใจ และปฏิบัติจริง

4. ผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลได้สัดส่วน ปลุกฝังค่านิยม คุณธรรม และสร้างนิสัยดีงาม ความรู้กันไปกับการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ทุกวิชา

5. จัดบรรยากาศและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนและผู้สอนเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกัน กล่าวโดยสรุปคือทั้งผู้เรียนและผู้สอนต่างก็ได้รับความรู้เพิ่มเติม

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการร่วมมือและประสานสัมพันธ์กับบิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

จันทรานิ สงวนนาม (2545 ก : 146 - 147) ได้ให้ความหมายของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนการสอนของผู้เรียนและวิธีการสอนของครู ซึ่งครูจะต้องสอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแลเป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิต และมีทักษะในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ จึงมีหลักและแนวปฏิบัติดังนี้ คือ

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี
3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง และเป็นผู้อำนวยการความสะอาดให้แก่ผู้เรียน
4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว

7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่

8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 34 - 35) ได้กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการปฏิบัติ 4 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 14) กล่าวถึงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนตลอดจนผู้ที่มีความสามารถพิเศษและผู้ที่มีความบกพร่องหรือด้อยโอกาส

3. ส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยการผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน

4. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม

5. ส่งเสริมการจัดบรรยากาศ การใช้สื่อ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

6. นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและประสานความร่วมมือเครือข่ายผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่วางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศเป็นแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เน้นการปลุกฝังความรู้คุณธรรมโดยจัดให้มีการตรวจสอบความรู้พื้นฐาน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกการคิดและ

เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตลอดจนพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะในการจัดกระบวนการเรียน การสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต ได้อย่างมีความสุข

3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะเหตุว่าทำให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนว่า มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งยังแสดง ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนว่า บรรลุจุดประสงค์ ของบทเรียนรายวิชานั้น ๆ หรือไม่ โดยทั่วไปแล้วครูสามารถวัดผลและประเมินผลผลการเรียนการสอนได้หลายแบบ อาทิ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การปฏิบัติงานของนักเรียนซึ่งแสดงถึงความสามารถ ของนักเรียน การวัดผลประเมินผล ต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อครูได้มีโอกาส ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นมีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผล ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2545 ก : 148 - 150) ได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลว่า การวัดผลและประเมินการเรียนรู เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ว่าผู้เรียน มีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใดช่วยให้ครูรู้ข้อบกพร่องหรือ ความก้าวหน้าของผู้เรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนา ให้เหมาะสมได้ การประเมินผลการเรียนรู้สามารถทำได้ 3 ระดับ คือ

1. การประเมินผลระดับชั้นเรียน เป็นหน้าที่สำคัญของครูผู้สอนจะต้องประเมิน ผู้เรียนในแต่ละรายวิชา เพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและควรทำ อย่างต่อเนื่อง ควบคู่กันไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปี และช่วงชั้นของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุง คุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณา ตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถสอบผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

3. การประเมินระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้าย ของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ ข้อมูลที่ได้จาก

การประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 166) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ว่า การวัดผล หมายถึง เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ ส่วนการประเมินผล หมายถึง เป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงและการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไป จะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ ทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 35) ได้กล่าวถึงแนวทางในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนไว้ 5 ประการ คือ

1. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน
4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 15 - 22) กล่าวถึง การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดและประเมินผลการเรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
2. ภารกิจการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการโดยมีการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงพื้นฐานของผู้เรียน ประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียนเพื่อนำผลไปตัดสินผลการเรียน เลือกรูปแบบการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จัดการเรียนซ่อมเสริมและเรียนซ้ำ มีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์

และเขียนและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินผลการเรียน ตลอดจนการเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพระดับชาติ

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยการจัดอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และสภาพผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผล

4. การเทียบโอนผลการเรียน ดำเนินการโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐาน กรอบและเกณฑ์การประเมินเพื่อการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลสร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการดำเนินการเทียบโอน จัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน และประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน

5. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียน ดำเนินการโดยตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบของสถานศึกษา จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ขอจบ เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อความเห็นชอบ ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำเอกสารของผู้จบการศึกษา ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียน และจัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. การออกเอกสารแสดงผลการจบการศึกษา ดำเนินการจัดทำเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง กระบวนการทดสอบความรู้ความสามารถของนักเรียนแล้วนำผลที่ได้จากการวัด มาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือพฤติกรรม แล้วสรุปคุณลักษณะเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงและช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และยังสามารถนำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไปต่างสถานศึกษา

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผลจากการประเมินผู้เรียนทำให้ครูรู้ข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนและคิดหาวิธีการที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งวิธีหนึ่งที่ครูสามารถจะแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนและพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบคือ การวิจัยในชั้นเรียน มีผู้ให้ความหมายของการวิจัยไว้หลายทัศนะ ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2544 : 1) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การแก้ปัญหาแบบใหม่ โดยวิธีการที่เชื่อถือได้ หรือวิธีการที่ยอมรับในศาสตร์นั้น ๆ การวิจัยในชั้นเรียน คือ การแก้ปัญหานักเรียนบางคน บางเรื่อง เพื่อพัฒนา (ปรับปรุงนักเรียน

อ่อน เสริมนักเรียนเก่ง) นักเรียนคนนั้น กลุ่มนั้นเพื่อจะได้เรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่หรือได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ

จันทราณี สงวนนาม (2545 ข : 150 - 151) ได้กล่าวถึง การวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่น่าเชื่อถือและเป็นระบบในการแสวงหาคำตอบ เพราะเป็นการคิดค้นและพัฒนาที่เป็นการแก้ปัญหาในสภาพการณ์ที่เป็นจริงในชั้นเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงวิทยาศาสตร์ที่มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การแสวงหาคำตอบจากปัญหาและข้อสงสัยของครู เป็นการคิดพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในการเรียนการสอน ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนมีลักษณะดังนี้คือ

1. ปัญหาการวิจัยเกิดจากการทำงานในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นปัญหาของผู้เรียนที่ครูต้องการแก้ไขหรือปัญหาที่ครูต้องการพัฒนาก็ได้
2. ผลจากการวิจัยเป็นสิ่งที่ครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน
3. ผลการวิจัยในชั้นเรียนดำเนินไปพร้อมกับการเรียนการสอน กล่าวคือ สอนไปวิจัยไป เก็บข้อมูลและบันทึกผล แล้วนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 35) ได้กล่าวถึงแนวทางการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้
3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่น

สุวิมล ว่องวาณิช (2546 : 21) ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 22 - 23) กล่าวถึง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยกำหนดให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาและความต้องการเพื่อกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ และแนวทางการแก้ไข ผลงพัฒนาสู่ความยั่งยืน
2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน แผนปฏิบัติราชการประจำปี
3. ดำเนินการตามแผน
4. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการพัฒนา พบปัญหาต้องการพัฒนาต้องทำวิจัย โดยการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนการแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมแก้ไขปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการแก้ไขปัญหา/การพัฒนา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์สังเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนไปยังบุคคล ครอบครัวยุทธการหน่วยงาน หรือสถาบันอื่น

5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ส่งเสริมสนับสนุนในการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ เพราะการเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพต้องมีสื่อการเรียนการสอนจึงช่วยครู นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการได้สะดวก

จันทรานี สงวนนาม (2545 ก : 147) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ว่า ผู้บริหารจะต้องจัดให้สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอน เพราะสื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น สื่อที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เช่น เอกสารหลักสูตร คู่มือครู บันทึกการสอน นอกจากนี้แหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบ เครือข่ายการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามกระบวนการต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 16) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 2 ประการคือ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา
2. จัดหาจัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและหลากหลาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36) ได้ให้แนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางาน ด้านวิชาการ

4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและ การใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 33) กล่าวถึง ขั้นตอนการ ดำเนินงานเพื่อการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดหา การเลือก การใช้และการประเมิน คุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับเด็กปกติและเด็กพิการ เรียนร่วม

2. จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลายเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ

3. เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่ผ่านการประเมินคุณภาพทางวิชาการจากคณะกรรมการ สถานศึกษา คณะกรรมการของสพท. หรือกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โดยดำเนินการคัดเลือกในรูปของ คณะกรรมการและประเมินการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ

4. ส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาครูเพื่อผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียน การสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อ เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอน

5. จัดให้มีศูนย์สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา

6. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนและพัฒนางาน ด้านวิชาการกับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ

7. กำกับ ติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหา และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8. เผยแพร่ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนา ให้สถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาชีพครู

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การจัดหา ผลิต การใช้ การเก็บรักษา การประเมินผล เพื่อพัฒนาสื่อและนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนการจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนใช้วัสดุและสื่อ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งประสานความร่วมมือการผลิตการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ กับสถานศึกษา ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันอื่น ๆ

6. ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้หลายลักษณะ เช่น การเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน การเรียนรู้เป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากสภาพจริง เช่น แหล่งน้ำ โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานประกอบการในชุมชน พิพิธภัณฑ์สถาน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งการค้า ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างหรือสรุปความรู้ได้ด้วยตนเองมีผู้ให้แนวทาง ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36) ได้ให้แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ไว้ 4 ประการ คือ

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง
3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง (2546 : 5) ได้ให้แนวทางในการพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ไว้ 8 ประการคือ

1. จัดทำและจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

2. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน

4. ศึกษาวิธีการเลือกและใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมหลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. ศึกษาวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและเลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อที่มีใช้อยู่แล้วอย่างสม่ำเสมอ

6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงหรือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่นๆ

8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 23 - 24) กล่าวถึง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และดำเนินการ ดังนี้

1. สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทั้งในและนอกสถานศึกษาในบริเวณที่ใกล้เคียง (จัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้)

2. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาให้พอเพียงและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

3. จัดทำเอกสารรวบรวมเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู บุคคล องค์กร หน่วยงานสถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

4. จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เชื่อมต่อการจัดการเรียนรู้ เช่น พัฒนาห้องสมุด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้หรือมุมหนังสือในห้องเรียน

5. จัดระบบแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง

6. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนรวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้

7. ประสานความร่วมมือวางแผนกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน ที่จัดการศึกษาโดยส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ที่แต่ละแหล่งมีเพื่อใช้ประโยชน์ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

8. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การปรับปรุง ส่งเสริม แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ร่วมมือกับสถาบันอื่นที่อยู่ใกล้เคียง พัฒนาและใช้ร่วมกัน ตลอดทั้ง สนับสนุนให้ครูผู้สอนตระหนักถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานการเรียนรู้จากสภาพจริง มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาใกล้เคียงในการพัฒนา และใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกันทั้งนี้ให้ครอบคลุม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งของการจัดและบริหารสถานศึกษาในการ พัฒนาการศึกษายาสามัญหรือสายอาชีพต่างก็ต้องการนิเทศ เป็นหลักของการจัดการบริหาร สถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การนิเทศ จึงเป็นกระบวนการของการศึกษาที่มุ่งจะส่งเสริมให้การสนับสนุน และพัฒนามาตรฐานของการศึกษาโดยเฉพาะ นักวิชาการได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

ชาวี มณิศรี (2548 : 19) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการคือ

1. การนิเทศ คือ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนรวมทั้งการปรับปรุง หลักสูตร
2. การนิเทศ คือ การศึกษาปัญหาการศึกษาของแต่ละ โรงเรียน ความเข้าใจในขบวนการ การศึกษา ทุกรูปแบบเพื่อเสนอแนะ ช่วยเหลือครู ครูใหญ่ และผู้บริหารสถานศึกษา
3. การนิเทศ คือ การแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผนร่วมกัน ปรึกษาหารือกันและกัน เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

4. การนิเทศ คือ การวางแผนโครงการเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

จันทรานี สงวนนาม (2545 ข : 153) ให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่าการนิเทศภายใน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้บริหารในการที่จะปรับปรุงส่งเสริม ประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครู

รวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ผลสุดท้ายก็คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 3) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการจัดบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36) ได้ให้แนวทางในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา 5 ประการ คือ

1. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา
2. ดำเนินงานนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา
3. ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา
4. ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 24 - 25) กล่าวถึง การนิเทศการศึกษา โดยให้การนิเทศการศึกษาเป็นการให้คำแนะนำ คำปรึกษาช่วยเหลือเพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามสภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ดังนี้

1. จัดระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา โดยตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้กิจกรรมหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา จัดทำเครื่องมือนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน
2. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและต่อครู
3. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนระดับโรงเรียน กลุ่มสาระ และรายวิชา โดยสร้างความตระหนักความรู้ความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง กำหนดปฏิทินการนิเทศ และดำเนินการนิเทศ

4. ประเมินระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการนิเทศ จัดทำเครื่องมือประเมินผลการนิเทศ ประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง นำผลการนิเทศไปพัฒนา

5. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนและการสร้างเครื่องมือนิเทศ

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดการนิเทศภายในที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง จนเกิดผลดีต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างครู กลุ่มสาระ สถานศึกษา หรือสถาบันอื่น

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

8. ด้านการแนะแนวการศึกษา

การแนะแนวเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยเหลือให้บุคคลสามารถเข้าใจตนเอง และรู้จักตนเองรวมทั้งเข้าใจสภาพแวดล้อมรอบตัว รู้จักคิดและใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจด้วยตนเอง มีผู้ให้ความหมายของการแนะแนว ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 37) ได้ให้แนวทางการปฏิบัติการแนะแนวการศึกษาไว้ 4 ประการคือ

1. จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน

2. ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

3. ติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

4. ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษา หรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 26) กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการของการแนะแนวไว้ดังนี้ ผู้บริหารและครูมีบทบาทในการแนะแนว เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคง

ให้แก่ผู้เรียน ทั้งด้านการดำรงชีวิตและสังคมอย่างต่อเนื่อง การแนะแนวเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะสร้างคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีความสมดุลทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

1. จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน
2. ดำเนินการแนะแนวและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา
3. ติดตามและประเมินผลระบบและกระบวนการแนะแนวในสถานศึกษา
4. ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

สรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คุณภาพการศึกษาของไทยจะต้องเริ่มต้นจากสถานศึกษาทุกแห่ง ดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น จะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 37) ได้ให้แนวทางในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ 6 ประการ คือ

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
3. วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพ การศึกษา

6. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพ การศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 27 - 29) กล่าวถึง การพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ต้องกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การพัฒนาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ โดยกำหนดแนวทางดังนี้

1. จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด
2. จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. สร้างความตระหนักเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพ ภายในแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา
5. บุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมจัดทำแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา
6. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่มีข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมภารกิจ และสามารถ แสดงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้อย่างเพียงพอ ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน
7. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน หรือการศึกษาปฐมวัย และสามารถเพิ่มเติมเฉพาะในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้
8. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ
9. จัดทำแผนกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานผลที่ดำเนินงานตามแผน
10. ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ/แผนกลยุทธ์
11. ดำเนินการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบทบทวน และรายงานผลการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพ/แผนกลยุทธ์

12. ประเมินผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าของการพัฒนาสถานศึกษาที่กำหนด

13. จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี เสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

14. ศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การ จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนด เกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด ของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน

การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านวิชาการ เป็นอีกส่วนหนึ่งของการปฏิรูป การศึกษาที่จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ และผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะ ให้ความสำคัญและให้ความสำคัญในเรื่องนี้ มีผู้ให้แนวทางในการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่ชุมชน ไว้ดังนี้

กระทรวงการศึกษาธิการ (2546 : 38) ได้ให้แนวทางในการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ แก่ชุมชน ไว้ 4 ประการ คือ

1. การศึกษา สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน
2. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทางวิชาการเพื่อการพัฒนา ทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น
3. ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ ของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
4. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวย ชุมชน ท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 29) กล่าวถึง ขั้นตอนการ ดำเนินงานเพื่อการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยสถานศึกษาจัดกระบวนการ เรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการดังนี้

1. ดำเนินการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่น

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน สามารถเลือกภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่น

3. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

4. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

5. สร้างเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ ของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน หมายถึง การศึกษา สำรวจ ความต้องการการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ให้ความรู้ ส่งเสริมความคิดและเทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การจัดทำแผน โครงการส่งเสริมวิชาการชุมชน ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมกันนี้ยังเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา สำรวจ ศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้ง ความต้องการในการได้รับความสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา (ทศพล บุญไตรย์, 2547 : 37)

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2541 : 41 - 45) ได้ให้แนวคิดของความร่วมมือแบบสหวิทยาเขต ว่าเป็นความคิดที่จะประสานทุกฝ่ายให้มาร่วมแรงร่วมใจกันจัดการศึกษา หน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบันคือ โรงเรียน หรือสถานศึกษาต่าง ๆ ถ้าคิดว่าทุกจุดทุกแห่งเพื่อการเรียนรู้คือ วิทยาเขตหรือเขตการเรียนรู้ การประสานรวมวิทยาเขตเข้าด้วยกัน ก็คือ การสร้างสหวิทยาเขตหรือเขตแห่งการเรียนรู้หลาย ๆ แห่งที่ร่วมมือกันอย่างเป็นเครือข่ายนั่นเอง

หลักความร่วมมือเป็นเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา และแหล่งบริการทางการศึกษาในพื้นที่เดียวกัน คือ ต้นแบบของการจัดการศึกษาแบบสหวิทยาเขต การกำหนดสหวิทยาเขตก็คือ การกำหนดกรอบของขอบเขตบริการทางการศึกษามีกรอบพื้นที่บริการชัดเจน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนได้เรียนอย่างทั่วถึง กรอบพื้นที่บริการควรมีขนาดเหมาะสม ไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป ขนาดพื้นที่บริการต้องคำนึงถึงลักษณะของชุมชนด้วยในหนึ่งเขตบริการการศึกษา คือ หนึ่งสหวิทยาเขต คือ หนึ่งกลุ่มของสถานศึกษาที่จะต้องวางแผน จัดบริการทางการศึกษาร่วมกันโดยมีจุดมุ่งหมายให้ทุกคนในพื้นที่ได้มีที่เรียนได้อย่างทั่วถึงทุกคน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 40) ได้ให้แนวทางในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 2 ประการ คือ

1. ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

สรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือและช่วยเหลือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินในทุกระดับทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ภายในเขตพื้นที่หรือนอกเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

มาตรา 29 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนรวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน รวมทั้งเป็นแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

2. การกำหนดนโยบาย เป้าหมายในการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา
3. การประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา ร่วมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
4. การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา
5. การตรวจสอบการจัดการศึกษา เป็นการตรวจสอบจากผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติ การพัฒนาตนเองของครูและนักเรียน การปรับปรุงบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบริการและการปฏิบัติงานของโรงเรียน

ปรัชญา เวสารัชช (2545 : 51 ; อ้างถึงใน นิรชร มีสุขโช. 2550 : 56) กล่าวว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา เป็นการร่วมมือในการจัดการศึกษาซึ่งต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ร่วมจัดทำหลักสูตรและติดตาม ผลการศึกษา ร่วมสนับสนุนกิจการศึกษารวมทั้งสามารถเป็นผู้จัดการศึกษาเองได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 40) ได้ให้แนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 3 ประการ คือ

1. สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
3. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ การส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนา งานวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา และการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2553 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2553 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 14 กันยายน 2553 ทำให้โครงสร้างของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขต และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต สำหรับพื้นที่ในจังหวัดตราด กำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเพียงแห่งเดียว (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2555 : 1 - 12)

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา แก่ประชากรวัยเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียน เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย และการเรียนรู้ของหลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพ
2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพิ่มโอกาสการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนทุกคน
4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ
5. สร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหาร และการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์

ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคนดี มีคุณธรรมอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ โรงเรียนได้รับการยกระดับคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
2. ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขยายโอกาสทางการศึกษา

4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

จุดเน้น

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระวิชาหลักได้แก่กลุ่มสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 4
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น
3. เพิ่มศักยภาพนักเรียนในด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นหนึ่งในสองของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความรักชาติ
5. สร้างทางเลือกในการเรียนรู้ที่เน้นให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการขยายผลสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ
7. นักเรียน ครู และสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจตามแนวชายแดน ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
8. นักเรียน ครู และสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
9. สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา มีระบบประกัน คุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก
10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สภาพการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงาน ในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับ กำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่าย งบประมาณของหน่วยงาน
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงาน ภาคีรัฐ เอกชน และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้รับให้เป็นหน้าที่ ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่มอบหมาย

ภารกิจหลัก

1. จัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับให้กับเด็กอายุ 4 - 5 ปี
2. จัดการศึกษาภาคบังคับ เป็นการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (ป.1 - ม.3) ให้กับเด็กที่มี อายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ คือ มีอายุย่างเข้าปีที่ 7 เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุ อย่างเข้าปีที่ 16 หรือจนจบหลักสูตร
3. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี (ป.1 - ม.6) ให้กับเด็กในวัยเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนจบหลักสูตร โดยมุ่งให้นักเรียนทุกคนได้รับ

การพัฒนาให้มีคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ตามวิถีความเป็นไทย สัมกับความสุขใจของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่นำลูกหลานเข้าเรียน ด้วยกระบวนการทำงานแบบเปิดโอกาส เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในจังหวัด และรายงานผลการดำเนินงานความก้าวหน้าต่อสาธารณชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การบริหารจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 112 โรงเรียน เปิดสอนระดับ

ประถมศึกษา	จำนวน	3	โรงเรียน
อนุบาล - ประถมศึกษา	จำนวน	82	โรงเรียน
อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน	27	โรงเรียน
จำแนกตามขนาดโรงเรียน			
เล็ก (น้อยกว่า 120 คน)	จำนวน	48	โรงเรียน
กลาง (120 - 600 คน)	จำนวน	59	โรงเรียน
ใหญ่ (601 - 1,500 คน)	จำนวน	4	โรงเรียน
ใหญ่พิเศษ (1,500 คนขึ้นไป)	จำนวน	1	โรงเรียน
จำแนกตามสถานที่ตั้ง(อำเภอ)			
เมืองตราด	จำนวน	37	โรงเรียน
บ่อไร่	จำนวน	19	โรงเรียน
เขาสมิง	จำนวน	24	โรงเรียน
คลองใหญ่	จำนวน	11	โรงเรียน
แหลมงอบ	จำนวน	12	โรงเรียน
เกาะกูด	จำนวน	4	โรงเรียน
เกาะช้าง	จำนวน	5	โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

อลสัน (Olson, 1998 : 74) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและระดับของควมมีเหตุผลในการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนที่บริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานกับโรงเรียนที่บริหารแบบไม่ใช่โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมี

นัยสำคัญระหว่างโรงเรียนที่บริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานกับระดับการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการตัดสินใจ ครูในโรงเรียนที่บริหารแบบไม่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ยอมรับว่าครูมีส่วนร่วมมากกว่าครูในโรงเรียนที่บริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน และพบว่า แบบสำรวจความคิดเห็นของครูเรื่องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจมีความน่าเชื่อถือสูงเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างโรงเรียนที่บริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานกับระดับของความมีเหตุผลในการตัดสินใจ กล่าวคือ ครูในโรงเรียนที่บริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานมีระดับของความมีเหตุผลในการตัดสินใจสูงกว่าครูในโรงเรียนที่บริหารแบบไม่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน

พาเทอร์โน (Paterno. 1999 : 86) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการและผู้อำนวยการ โรงเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการตัดสินใจสั่งการของโรงเรียนที่นิวยอร์ก ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการมีความเห็นว่า ครูเข้าไปมีส่วนร่วมจริง ๆ และต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการบ่อยที่สุดในงานด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการของนักเรียน งานด้านหลักสูตร/ การเรียนการสอน และงานปกครองนักเรียน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน แม้จะมีความคิดเห็นต่างกันว่า ครูต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในการวางแผนและพัฒนาบุคลากรมากกว่างานอื่น แต่ทั้งคณะกรรมการและผู้อำนวยการ โรงเรียนต่างก็มีความคิดเห็นว่า ครูเข้าไปมีส่วนร่วมจริง ๆ และต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการน้อยที่สุดในงานด้านการบริหารที่เกี่ยวข้องกับงานงบประมาณของโรงเรียนและงานบุคคล

คิม (Kim. 2001 : 112) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการและความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของประเทศเกาหลี ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของประเทศเกาหลีมีความรู้สึกไม่พึงพอใจกับงานทางด้านการเรียนการสอนของพวกเขา 2) ครูไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในปัจจุบัน ดังนั้นครูจึงต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานทั้งทางด้านการเรียนการสอนและการบริหารงานให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยต้องการจะมีส่วนร่วมในงานด้านการเรียนการสอนมากกว่าด้านอื่นเมื่อเปรียบเทียบกับงานด้านการบริหารโรงเรียน 3) ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรทางด้านประชากร ซึ่งได้แก่ ตัวแปรด้านเพศ ประสบการณ์ด้านการสอนในโรงเรียนที่สอนอยู่ปัจจุบัน ผู้จัดตั้งโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน และขอบเขตของเนื้อหาวิชาที่ทำการสอน 4) ตัวแปรด้าน ประเภทของโรงเรียนและตัวแปรทางด้านประชากรอื่น ๆ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในความคิดเห็นเรื่องความพึงพอใจในการทำงาน

5) ระดับการมีส่วนร่วมจริง ๆ ในกระบวนการตัดสินใจสั่งการ มีผลในด้านบวกต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู 6) ระดับของความต้องการมีส่วนร่วมและความสามารถในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการไม่เกี่ยวเนื่องกับความพึงพอใจในการทำงานของครู 7) ตามทัศนะของครู การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการมีผลในด้านบวกต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู

มิลเลอร์ (Miller. 1989 : 320A ; อ้างถึงใน อนุภาพ วาทีทอง. 2548 : 50) ศึกษาการกำหนดการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียนชนบทในสหรัฐอเมริกา จากการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งการให้ครูมีส่วนร่วมจะมีประโยชน์อย่างมากในด้านการยอมรับและความเข้าใจ

มาร์โคไลน์ (Marcoline. 1990 : 201 - A ; อ้างถึงใน ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ. 2550 : 44) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูและผู้บริหาร โรงเรียนในรัฐเพนซิลวาเนีย งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการสนับสนุนความคิดที่ว่ามีความแตกต่างกันในการพิจารณาของครูและผู้บริหารในเรื่องที่ต้องตัดสินใจร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพบว่าอายุของผู้บริหารไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แม้ว่าครูและผู้บริหารจะมีความเชื่อพื้นฐานร่วมกันในหลายเรื่องตามแบบดั้งเดิมก็ตามแต่พวกเขาก็ยังมีความเห็นแตกต่างกับเรื่องที่ไม่เป็นไปตามแบบแผนดั้งเดิม ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีความแตกต่างที่สำคัญปรากฏขึ้น ถ้าเปรียบเทียบครูกับผู้บริหารในกระบวนการตัดสินใจทั้งหมด

งานวิจัยในประเทศ

สุวิมล เปลื้องกระโทก (2546 : 134) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ 3 คือร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิชาการพบว่า จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าในงานวัดผลและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามการศึกษา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คาราวรรณ ศรีกาญจนา (2548 : 68 - 70) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู โรงเรียนชอยแอนเน็กซ์ สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 9 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดผล และประเมินผล ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวางแผน และการกำหนดวิธีการดำเนินงาน ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรและสื่อการสอน เมื่อศึกษาแยกเป็น รายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการทั้ง 9 ด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ การมีส่วนร่วมด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์ เนื้อหาหลักสูตรและแผนการสอน ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ได้แก่ การกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ได้แก่ การจัดให้มีพื้นที่และ มุมหนังสือประจำห้องเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ได้แก่ การนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวางแผนและการกำหนดวิธีการดำเนินงาน ได้แก่ การวางแผน การบริหารงานวิชาการ ด้านส่งเสริมการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียน บรรลุตามวัตถุประสงค์ ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ได้แก่ การเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน การนิเทศการสอน การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ศิริพร เมฆวิทยา (2548 : 121) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

สละ กิ่งโพธิ์ (2548 : 150 - 167) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา ทั้ง 8 ด้าน ใน 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ครูมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ขั้นตอนการร่วมดำเนินการ รองลงมาได้แก่ ขั้นตอน การร่วมตัดสินใจ ขั้นตอนการร่วมรับผลประโยชน์ ตามลำดับ และขั้นตอนที่ครูมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ขั้นตอนการร่วมประเมินผล 2) ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการทำงานของครูน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน ใน 4 ขั้นตอน

ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา มีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของการมีส่วนร่วม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการร่วมตัดสินใจ ขั้นตอนการร่วมดำเนินการ และขั้นตอนการร่วมประเมินผล ในการบริหารงานวิชาการตามภาระงาน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่กับการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์กับขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตามภาระงานทั้ง 8 ด้าน ในทุกขั้นตอนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สนิท ไทยกกล้า (2549 : 87 - 91) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของ ข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 1 พบว่า ข้าราชการครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 1 มีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการภาพรวมระดับปานกลาง สำหรับการบริหารงานวิชาการที่ข้าราชการครูมีส่วนร่วม สูงสุด 3 อันดับแรก คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการวัดผล และเทียบโอนผลการเรียน ส่วนการบริหารงานวิชาการที่ข้าราชการครูมีส่วนร่วมต่ำสุด คือ การ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 1 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาประเภทต่างกัน มีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

สมพร พรหมชินวงศ์ (2550 : 78) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการ บริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน และปัญหาการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมมีปัญหา อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้าน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีปัญหาในระดับปานกลาง

ชัยรัตน์ ล้าฤทธิ์ (2552 : 103) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาในเครือบดินทรเดชา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในเครือบดินทรเดชา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติปานกลาง โดยมีการปฏิบัติมาก ในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการ คัดเลือกหนังสือ แบบเรียน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ส่วนที่มีการปฏิบัติปานกลาง

ได้แก่ ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งกับชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว

ทวีท ระโหฐาน (2552 : 66) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า 1) การมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล 2) การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปาณิสรา เกิดมรกต (2552 : 99) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ครูในโรงเรียน สังกัด เทศบาลเมืองสระบุรี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ที่มีประเภทตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

สายหยุด ประกิจะ (2552 : 266) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ มาก 10 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน จำแนกตามเพศโดยรวมระหว่างเพศชายและเพศ หญิงไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนพบว่า ครูผู้สอนมีสภาพการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

สถิตย์ ทราญทอง (2552 : 123) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีตะกั่วป่า ผลการศึกษาพบว่า ครูมีส่วนร่วมในการ

บริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียน และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้เข้มแข็งทางวิชาการ ครูเพศชายมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่ามีส่วนร่วมในระดับมาก 7 ด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ทางวิชาการ ส่วนครูเพศหญิงมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ครูประสบการณ์การสอนน้อยมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวม อยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่า มีส่วนร่วมในระดับมาก 7 ด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้เข้มแข็งทางวิชาการ ส่วนครูที่มีประสบการณ์การสอนมาก มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

สุริยนต์ อินทเจริญสถานต์ (2552 : 53) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้านและปัญหาการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาในระดับน้อย และแนวทางในการพัฒนางานวิชาการที่เสนอแนะมากที่สุด คือ พัฒนาครูให้มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และถูกต้อง และรองลงมา คือ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

อิทธิเดช สิทธิจันทร์ (2553 : 97) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบล ท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศของผู้สอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการประเมินการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่า

กระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการวัดผลประเมินผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการนิเทศภายในจำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มานิตา สุทธิหา (2556 : 100) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านใน 3 อันดับแรกคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับขนาดโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศและวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

สรุปผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม พบว่าการบริหารงานในองค์กรนั้นจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ในด้านการกำหนดเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การร่วมตัดสินใจและการติดต่อสื่อสาร จำเป็นต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมนับตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงผู้ปฏิบัติงาน สำหรับผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการนำแผนไปปฏิบัติการตัดสินใจ การประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข การที่ผู้บริหารจะตัดสินใจสั่งการเพื่อประสิทธิภาพของงาน ย่อมต้องอาศัยข้อมูลอย่างเพียงพอในการตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้จากผู้ร่วมงาน ที่มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล แนวคิด และการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนตัดสินใจ ผู้บริหารและครูต่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารภายในองค์กรย่อมสร้างประสิทธิภาพของงาน ความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน ผู้ร่วมงานมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การมีส่วนร่วมอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระดับบุคคลที่มีส่วนร่วม งานที่ควรมีส่วนร่วม ระดับและวิธีการมีส่วนร่วม รวมถึงเวลาและสถานการณ์ ซึ่งความสำเร็จของสถานศึกษาจะสะท้อนถึงงานทางด้านวิชาการว่าผู้บริหารได้ให้ครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2556 จำนวน 7 อำเภอ 112 โรงเรียน รวมจำนวนครูทั้งหมด 1,017 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1972 : 61 ; อ้างถึงใน ชีรวุฒิ เอกะกุล. 2543 : 95) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 286 คน แล้วดำเนินการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาด สถานศึกษา	อำเภอ	เมือง	บ่อ ไร่	เขา สมิง	คลอง ใหญ่	แหลม งอบ	เกาะ กูด	เกาะ ช้าง	รวม ประชากร	รวม ตัวอย่าง
เล็ก		64	31	28	20	20	6	15	184	52
กลาง		234	143	176	22	53	7	30	665	187
ใหญ่		70	-	-	98	-	-	-	168	47
รวม		368	174	204	140	73	13	45	1,017	286

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดราด แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100) โดยมีเกณฑ์การให้ค่าระดับคะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จากเอกสารตำราต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน จำนวน 75 ข้อ
3. เสนอร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยใช้วิธีหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42 - 0.91
7. ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรค เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง โดยได้รับกลับคืนมาครั้งแรก 180 ฉบับ หรือเท่ากับร้อยละ 62.94 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จนกระทั่งได้รับแบบสอบถามครบทั้งหมด 286 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
3. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังจากนั้นจึงนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
4. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)
5. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ร้อยละ (%)

2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2. ค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. การทดสอบค่าที (t-test)

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe 's Method)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบในการแจกแจงแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบในการแจกแจงแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	องศาแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean of Square)
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประกอบการแปลผล

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	258	90.20
สูงกว่าปริญญาตรี	28	9.80
รวม	286	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 18 ปี	165	57.70
สูงกว่า 18 ปี	121	42.30
รวม	286	100.00
ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	52	18.20
ขนาดกลาง	186	65.00
ขนาดใหญ่	48	16.80
รวม	286	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 90.20 ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 18 ปี ร้อยละ 57.70 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.00

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 3 - 15

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและจำแนกตามรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.72	0.50	มาก	4
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.94	0.49	มาก	1
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.69	0.54	มาก	5
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.47	0.50	ปานกลาง	9
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.49	0.53	ปานกลาง	8
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	3.82	0.59	มาก	2
7. การนิเทศการศึกษา	3.44	0.60	ปานกลาง	11
8. การแนะแนวการศึกษา	3.45	0.62	ปานกลาง	10
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.80	0.59	มาก	3
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน	3.51	0.62	มาก	7
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กร	3.60	0.61	มาก	6
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	3.44	0.61	ปานกลาง	12
เฉลี่ย	3.61	0.43	มาก	

จากตาราง 3 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) และเมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการ

เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.94$) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.82$) และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.80$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.85	0.71	มาก	1
2. การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัญหาหรือความต้องการของสถานศึกษา	3.64	0.65	มาก	6
3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตร	3.77	0.68	มาก	3
4. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชาต่าง ๆ	3.68	0.79	มาก	4
5. การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารหลักสูตรอย่างเหมาะสม	3.84	0.73	มาก	2
6. การนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.63	0.68	มาก	7
7. การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร	3.66	0.72	มาก	5
เฉลี่ย	3.72	0.50	มาก	

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.85$) การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารหลักสูตรอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.84$) และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.77$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

การพัฒนาระบบการเรียนรู้	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.92	0.80	มาก	5
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระและ กิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจความถนัด ของผู้เรียน	3.88	0.71	มาก	6
3. การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือ ปฏิบัติจริง	3.94	0.70	มาก	4
4. การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการบูรณาการ ความรู้ด้านต่าง ๆ	4.11	0.58	มาก	2
5. การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงปรารถนาและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.26	0.66	มาก	1
6. การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.02	0.61	มาก	3
7. การนิเทศการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตร	3.72	0.71	มาก	7
8. การนำผลการนิเทศการเรียนการสอนมาปรับ พัฒนาระบบการเรียนรู้	3.67	0.66	มาก	8
เฉลี่ย	3.94	0.49	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงปรารถนาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.26$) การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.11$) และการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.02$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน
ผลการเรียน

การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผล สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.54	0.93	มาก	6
2. การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา	3.67	0.71	มาก	4
3. การกำหนดระยะเวลาในการวัดและการ ประเมินผลการเรียน	3.60	0.72	มาก	5
4. การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้ มาตรฐาน	3.72	0.63	มาก	3
5. การดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียน การสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง	3.86	0.62	มาก	1
6. การนำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงพัฒนา	3.78	0.63	มาก	2
เฉลี่ย	3.69	0.54	มาก	

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การดำเนินการวัดผล และประเมินผล การเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.86$) การนำผลการวัดและประเมินผล มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนา ($\bar{X} = 3.78$) และการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้ มาตรฐาน ($\bar{X} = 3.72$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.42	0.64	ปานกลาง	6
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.45	0.67	ปานกลาง	4
3. การพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.60	0.61	มาก	1
4. การจัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.51	0.67	มาก	2
5. การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกับสถานศึกษาอื่น	3.49	0.69	ปานกลาง	3
6. การเผยแพร่ผลการวิจัยให้แก่สถานศึกษาอื่น	3.43	0.74	ปานกลาง	5
7. การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.38	0.67	ปานกลาง	7
เฉลี่ย	3.47	0.50	ปานกลาง	

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลางและมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) การจัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.51$) และการประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 3.49$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ
เทคโนโลยีทางการศึกษา

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้ สื่อและเทคโนโลยี	3.47	0.66	ปานกลาง	4
2. การผลิต หรือพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม การเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	3.49	0.62	ปานกลาง	3
3. การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการ จัดการเรียนการสอน	3.64	0.65	มาก	1
4. การกำหนดนโยบายการพัฒนาและการใช้ สื่อเทคโนโลยีของสถานศึกษา	3.40	0.67	ปานกลาง	5
5. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีเพื่อการจัด การเรียนการสอน	3.37	0.70	ปานกลาง	6
6. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.53	0.70	มาก	2
เฉลี่ย	3.49	0.53	ปานกลาง	

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับ
ปานกลางและมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การจัดหาสื่อและ
เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.64$) การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ
นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.53$) และการผลิต หรือพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม
การเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.49$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น หรือในเขตพื้นที่ใกล้เคียง	3.73	0.68	มาก	3
2. การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ให้แก่ ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น	3.55	0.74	มาก	5
3. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง แหล่งเรียนรู้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน	3.70	0.74	มาก	4
4. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา	4.07	0.74	มาก	2
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้	4.07	0.73	มาก	1
เฉลี่ย	3.82	0.59	มาก	

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07$) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$) และการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น หรือในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ($\bar{X} = 3.73$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศ	3.63	0.68	มาก	1
2. การวางแผนการดำเนินการนิเทศ การเรียนการสอน	3.62	0.70	มาก	2
3. การจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.45	0.73	ปานกลาง	3
4. การดำเนินการนิเทศวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย	3.38	0.70	ปานกลาง	4
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น	3.29	0.70	ปานกลาง	7
6. การประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการนิเทศในสถานศึกษา	3.35	0.69	ปานกลาง	5
7. การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาในกระบวนการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา	3.35	0.69	ปานกลาง	5
เฉลี่ย	3.44	0.60	ปานกลาง	

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลางและมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศ ($\bar{X} = 3.63$) การวางแผนการดำเนินการนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.62$) และการจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.45$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการแนะแนวการศึกษา

การแนะแนวการศึกษา	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ ภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน	3.63	0.74	มาก	1
2. การประสานงานกับวิทยากรและสถาบัน การศึกษาภายนอกเข้ามาให้การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ	3.51	0.75	มาก	2
3. การติดตามและประเมินผลการจัดการระบบ และกระบวนการแนะแนวการศึกษาภายใน สถานศึกษา	3.40	0.72	ปานกลาง	3
4. การปรับปรุงระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพในสถานศึกษา	3.33	0.66	ปานกลาง	5
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะ แนวการศึกษากับสถานศึกษาอื่นภายในเขตพื้นที่ การศึกษา	3.38	0.74	ปานกลาง	4
เฉลี่ย	3.45	0.62	ปานกลาง	

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลางและมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.63$) การประสานงานกับวิทยากรและสถาบันการศึกษาภายนอกเข้ามาให้การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ($\bar{X} = 3.51$) การติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.40$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์ การประเมินของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัดของสมศ.	3.71	0.70	มาก	6
2. การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการ ประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.86	0.70	มาก	1
3. การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานของสมศ.	3.81	0.70	มาก	4
4. การดำเนินการตามแผนการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.82	0.72	มาก	3
5. การติดตามและตรวจสอบการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.75	0.70	มาก	5
6. การประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.82	0.67	มาก	2
เฉลี่ย	3.80	0.59	มาก	

จากตาราง 12 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก
ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.86$) การประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนา
อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$) และการดำเนินการตามแผนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ($\bar{X} = 3.82$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน

การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การสำรวจความต้องการด้านวิชาการของชุมชน	3.35	0.71	ปานกลาง	5
2. การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน	3.30	0.70	ปานกลาง	6
3. การจัดทำแผนในการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.52	0.78	มาก	4
4. การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา	3.62	0.69	มาก	2
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวและชุมชน	3.64	0.68	มาก	1
6. การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และสะดวกต่อการศึกษาของชุมชน	3.62	0.70	มาก	3
เฉลี่ย	3.51	0.62	มาก	

จากตาราง 13 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลางและมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัวและชุมชน ($\bar{X} = 3.64$) การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.62$) และการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และสะดวกต่อการศึกษาของชุมชน ($\bar{X} = 3.62$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรณาด ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา
วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร

การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	3.62	0.78	มาก	2
2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่ง วิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	3.57	0.73	มาก	4
3. การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถ เชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ	3.56	0.74	มาก	5
4. การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริม วัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดี กับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วม กิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น	3.68	0.71	มาก	1
5. การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทางวิชาการ หรือวิชาชีพให้ชุมชน สังคม มีความเข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาพึ่งพา ตนเองได้อย่างยั่งยืน	3.59	0.71	มาก	3
เฉลี่ย	3.60	0.61	มาก	

จากตาราง 14 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การจัดกิจกรรม ร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครอง นักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ($\bar{X} = 3.68$) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 3.62$) และการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทางวิชาการหรือวิชาชีพให้ชุมชน สังคมมีความเข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 3.59$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	n = 286		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การศึกษาและสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.29	0.70	ปานกลาง	6
2. การศึกษาและสำรวจความต้องการในการได้รับ การสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	3.37	0.74	ปานกลาง	5
3. การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวย ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับ สิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา	3.45	0.71	ปานกลาง	3

ตาราง 15 (ต่อ)

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา		n = 286		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
4.	การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	3.61	0.66	มาก	1
5.	การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.40	0.69	ปานกลาง	4
6.	การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.49	0.69	ปานกลาง	2
เฉลี่ย		3.44	0.61	ปานกลาง	

จากตาราง 15 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลางและมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.61$) การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.49$) และการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.45$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์
ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ดังตาราง 16 - 30

ตาราง 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรายด้านและโดยรวมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน

การมีส่วนร่วม	ป.ตรี n = 258		สูงกว่า ป.ตรี n = 28		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.69	0.48	4.03	0.58	-3.39*	.00
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.92	0.47	4.17	0.59	-2.58*	.01
3. การวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน	3.67	0.53	3.93	0.53	-2.52*	.01
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.46	0.47	3.60	0.67	-1.12	.27
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	3.47	0.51	3.61	0.67	-1.09	.28
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	3.81	0.58	3.92	0.67	-.93	.35
7. การนิเทศการศึกษา	3.42	0.57	3.64	0.79	-1.46	.15
8. การแนะแนวการศึกษา	3.42	0.60	3.76	0.77	-2.27*	.03
9. การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.78	0.57	3.98	0.76	-1.78	.08
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ชุมชน	3.52	0.60	3.43	0.78	.59	.56
11. การประสานความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กร	3.60	0.58	3.65	0.83	-.31	.76

ตาราง 16 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	ป.ตรี		สูงกว่า ป.ตรี		t	p
	n = 258		n = 28			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	3.43	0.58	3.52	0.81	-.62	.54
เฉลี่ย	3.60	0.41	3.77	0.57	-1.57	.13

*p < .05

จากตาราง 16 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการแนะแนวการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมรายด้านและโดยรวมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

การมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 18 ปี n = 165		มากกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี n = 121		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.70	0.47	3.76	0.55	-1.06	.29
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.89	0.51	4.02	0.46	-2.26*	.03
3. การวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน	3.64	0.51	3.77	0.56	-2.08*	.04
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.52	0.45	3.40	0.55	1.97*	.05
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา	3.54	0.53	3.41	0.52	2.07*	.04
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	3.91	0.55	3.71	0.62	2.85*	.01
7. การนิเทศการศึกษา	3.48	0.54	3.39	0.67	1.26	.21
8. การแนะแนวการศึกษา	3.44	0.60	3.46	0.66	-.27	.79
9. การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.77	0.56	3.83	0.63	-.86	.39
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ชุมชน	3.58	0.55	3.41	0.69	2.23*	.03
11. การประสานความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กร	3.63	0.59	3.57	0.64	.82	.41
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา	3.43	0.56	3.45	0.66	-.30	.77
เฉลี่ย	3.63	0.40	3.60	0.47	.55	.58

จากตาราง 17 แสดงว่า ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาต่างกัน

การมีส่วนร่วม	ขนาดเล็ก n = 52		ขนาดกลาง n = 186		ขนาดใหญ่ n = 48	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.47	0.39	3.78	0.49	3.77	0.59
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.71	0.43	3.98	0.48	4.06	0.51
3. การวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน	3.36	0.45	3.72	0.49	3.95	0.62
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	3.26	0.31	3.49	0.49	3.61	0.62
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.32	0.33	3.53	0.54	3.50	0.62
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	3.65	0.54	3.88	0.55	3.80	0.74
7. การนิเทศการศึกษา	3.27	0.36	3.47	0.59	3.51	0.81
8. การแนะแนวการศึกษา	3.27	0.35	3.50	0.64	3.44	0.77
9. การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.36	0.33	3.90	0.53	3.86	0.78
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ชุมชน	3.39	0.41	3.55	0.62	3.48	0.77

ตาราง 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	n = 52		n = 186		n = 48	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
11. การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กร	3.37	0.38	3.66	0.60	3.66	0.78
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบคลุม องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	3.20	0.27	3.48	0.60	3.51	0.82
เฉลี่ย	3.39	0.26	3.66	0.41	3.68	0.58

จากตาราง 18 พบว่า ค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยรวมจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 19 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาต่างกัน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.14	2.00	2.07	8.60*	.00
	ภายในกลุ่ม	68.06	283.00	0.24		
	รวม	72.19	285.00			
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3.74	2.00	1.87	8.21*	.00
	ภายในกลุ่ม	64.38	283.00	0.23		
	รวม	68.11	285.00			
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	9.12	2.00	4.56	17.72*	.00
	ภายในกลุ่ม	72.82	283.00	0.26		
	รวม	81.94	285.00			
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.31	2.00	1.66	7.03*	.00
	ภายในกลุ่ม	66.67	283.00	0.24		
	รวม	69.99	285.00			
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.77	2.00	0.88	3.22*	.04
	ภายในกลุ่ม	77.81	283.00	0.27		
	รวม	79.58	285.00			
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.17	2.00	1.09	3.16*	.04
	ภายในกลุ่ม	97.28	283.00	0.34		
	รวม	99.46	285.00			
7. การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.92	2.00	0.96	2.68	.07
	ภายในกลุ่ม	100.99	283.00	0.36		
	รวม	102.90	285.00			
8. การแนะแนวการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.33	2.00	1.16	3.03*	.05
	ภายในกลุ่ม	108.77	283.00	0.38		
	รวม	111.09	285.00			

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
9. การพัฒนาระบบ	ระหว่างกลุ่ม	12.39	2.00	6.20	20.26*	.00
การประกันคุณภาพ	ภายในกลุ่ม	86.58	283.00	0.31		
ภายในสถานศึกษา	รวม	98.97	285.00			
10. การส่งเสริมความรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.02	2.00	0.51	1.34	.27
ทางวิชาการชุมชน	ภายในกลุ่ม	108.04	283.00	0.38		
	รวม	109.06	285.00			
11. การประสานความ	ระหว่างกลุ่ม	3.53	2.00	1.77	4.86*	.01
ร่วมมือในการพัฒนา	ภายในกลุ่ม	102.90	283.00	0.36		
วิชาการกับสถานศึกษา						
และองค์กร	รวม	106.43	285.00			
12. การส่งเสริมและ	ระหว่างกลุ่ม	3.51	2.00	1.75	4.91*	.01
สนับสนุนงานวิชาการ	ภายในกลุ่ม	100.99	283.00	0.36		
แก่นบุคคล ครอบครั						
องค์กร หน่วยงาน						
และสถาบันอื่น						
ที่จัดการศึกษา	รวม	104.50	285.00			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.36	2.00	1.68	9.54*	.00
	ภายในกลุ่ม	49.76	283.00	0.18		
	รวม	53.12	285.00			

*p < .05

จากตารางที่ 19 แสดงว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา โดยรวม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนิเทศการศึกษา และด้าน

การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.39	ขนาดกลาง 3.66	ขนาดใหญ่ 3.68
ขนาดเล็ก	3.39	-	-0.28*	-0.29*
ขนาดกลาง	3.66		-	-0.02
ขนาดใหญ่	3.68			-

* $p < .05$

จากตาราง 20 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.47	ขนาดกลาง 3.78	ขนาดใหญ่ 3.77
ขนาดเล็ก	3.47	-	-0.31*	-0.30*
ขนาดกลาง	3.78		-	-0.01
ขนาดใหญ่	3.77			-

* $p < .05$

จากตาราง 21 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.71	3.98	4.06
ขนาดเล็ก	3.71	-	-0.27*	-0.35*
ขนาดกลาง	3.98		-	-0.08
ขนาดใหญ่	4.06			-

* $p < .05$

จากตาราง 22 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผล การเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.36	ขนาดกลาง 3.72	ขนาดใหญ่ 3.95
ขนาดเล็ก	3.36	-	-0.36*	-0.59*
ขนาดกลาง	3.72		-	-0.23*
ขนาดใหญ่	3.95			-

* $p < .05$

จากตาราง 23 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของ สถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.26	ขนาดกลาง 3.49	ขนาดใหญ่ 3.61
ขนาดเล็ก	3.26	-	-0.23*	-0.35*
ขนาดกลาง	3.49		-	-0.12
ขนาดใหญ่	3.61			-

* $p < .05$

จากตาราง 24 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.32	ขนาดกลาง 3.53	ขนาดใหญ่ 3.50
ขนาดเล็ก	3.32	-	-0.21*	-0.18
ขนาดกลาง	3.53		-	0.03
ขนาดใหญ่	3.50			-

* $p < .05$

จากตาราง 25 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลางมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.65	3.88	3.80
ขนาดเล็ก	3.65	-	-0.23*	-0.16
ขนาดกลาง	3.88		-	0.07
ขนาดใหญ่	3.80			-

* $p < .05$

จากตาราง 26 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลางมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการแนะแนวการศึกษาของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.27	3.50	3.44
ขนาดเล็ก	3.27	-	-0.24*	-0.17
ขนาดกลาง	3.50		-	0.06
ขนาดใหญ่	3.44			-

* $p < .05$

จากตาราง 27 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลางมีส่วนร่วมในการแนะแนวการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอน

ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการแนะแนวการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.36	3.90	3.86
ขนาดเล็ก	3.36	-	-0.55*	-0.50*
ขนาดกลาง	3.90		-	0.05
ขนาดใหญ่	3.86			-

* $p < .05$

จากตาราง 28 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.37	ขนาดกลาง 3.66	ขนาดใหญ่ 3.66
ขนาดเล็ก	3.37	-	-0.29*	-0.29
ขนาดกลาง	3.66		-	-0.01
ขนาดใหญ่	3.66			-

* $p < .05$

จากตาราง 29 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลางมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.20	ขนาดกลาง 3.48	ขนาดใหญ่ 3.51
ขนาดเล็ก	3.20	-	-0.28*	-0.31*
ขนาดกลาง	3.48		-	-0.03
ขนาดใหญ่	3.51			-

* $p < .05$

จากตาราง 30 แสดงว่า ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลาง และครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษา ขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จังหวัดตราด ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดปีการศึกษา 2556 จำนวน 7 อำเภอ 112 โรงเรียน รวมจำนวนครูทั้งหมด 1,017 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1972 : 61 ; อ้างถึงใน ชีรวิทย์ เอกะกุล, 2543 : 95) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 286 คน แล้วดำเนินการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน(Proportional Stratified Random Sampling) และใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100) โดยมีเกณฑ์การให้ค่าระดับคะแนน ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	คะแนน	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง โดยได้รับกลับคืนมาครั้งแรก 180 ฉบับ หรือเท่ากับร้อยละ 62.94 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จนกระทั่งได้รับแบบสอบถามครบทั้งหมด 286 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เปรียบเทียบตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารหลักสูตรอย่างเหมาะสมและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ และการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การนำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาและการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์วิจัยกับสถานศึกษาอื่น

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการผลิต หรือพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น หรือในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศ การวางแผนการดำเนินการนิเทศการเรียนการสอนและการจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน การประสานงานกับวิทยากรและสถาบันการศึกษาภายนอกเข้ามาให้การแนะแนวการศึกษาและอาชีพและการติดตาม และประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.9 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินการตามแผน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชนการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคลครอบครัว และชุมชนการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาและการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และสะดวกต่อการศึกษาของชุมชน

1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทางวิชาการหรือวิชาชีพให้ชุมชนสังคมมีความเข้มแข็งสามารถแก้ปัญหาพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

1.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกพฤติกรรมการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและการแนะแนวการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่ปฏิบัติงานอยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการนิเทศการศึกษา และการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาต่างให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากขึ้น เพราะงานวิชาการเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย สอดคล้องกับปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 15) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารไม่สามารถกระทำได้โดยลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนด้วย เพราะครูผู้สอนคือ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการให้มากที่สุดเช่นเดียวกับศิริพร เมฆวิทยา (2548 : 121) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับงานวิจัยของสมพร พรหมชินวงศ์ (2550 : 78) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพการบริหารงานอยู่ระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยนต์ อินทเจริญสถานต์ (2552 : 53) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปานิสร่า เกิดมรกต (2552 : 99) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรีมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการระดับมาก

2. ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดมีส่วนร่วมในด้านการ พัฒนาการกระบวนการเรียนรู้ มากที่สุดทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียน เป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานและได้รับการพัฒนาตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอก ความรู้ให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุนจัดสิ่งเร้าและกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 5 - 6) ได้ระบุถึงหน้าที่ของโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการเรียน การสอนไว้ว่า การจัดครูประจำชั้นและครูประจำวิชาให้เหมาะสม ครูต้องจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมรักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสาน ความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสนิท ไทยกล้า (2549 : 87 - 91) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการวัดผลและเทียบโอนผลการเรียน เช่นเดียวกับงานวิจัย ของสถิตย์ ทราชทอง (2552 : 123) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น ของครู โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีตะกั่วป่าพบว่า ครูมีส่วนร่วมในด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของมานิตา สุทธิหา (2556 : 100) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วม

ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 3 อันดับแรกคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3. ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควบคู่กันไปกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี และต้องผ่านการอบรมอย่างน้อย 1 ครั้ง ทั้งการอบรมของสถาบันอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีวุฒิบัตรรับรอง ตลอดจนการประชุมสัมมนาและการพัฒนาความรู้ของตนเองอยู่เสมอ ดังนั้นครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับสนธิ ไทยกล้า (2549 : 87 - 91) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกับปาณิสรา เกิดมรกต (2552 : 99) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกับมานิดา สุทธิหา (2556 : 100) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีท ระโหฐาน (2552 : 66) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

4. ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการในทุกด้าน

อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจัดให้ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนและทั่วถึง จึงทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ครูที่มีประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสายหยุด ประกิตะ (2552 : 266) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและความต้องการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกันทั้งนี้ เช่นเดียวกับปาณิสรา เกตุมรกต (2552 : 99) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองสระบุรี ผลการศึกษาพบว่าครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ที่มีประเภทตำแหน่ง หน้าที่ ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีท ระโหฐาน (2552 : 66) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกประสบการณ์ การทำงานต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

5. ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งปฏิบัติงาน อยู่ในขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะว่า การบริหารงานและระบบงานในแต่ละ โรงเรียน มีความสลับซับซ้อนแตกต่างกัน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของครู อีกทั้งข้อจำกัด ของสถานศึกษาในเรื่องงบประมาณทำให้โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางได้รับการจัดสรร งบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ การขาดแคลนบุคลากรที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจังในขณะที่สถานศึกษา ขนาดใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งได้รับการจัดสรร งบประมาณในด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและการกำหนดภาระงานให้กับครูผู้สอนได้อย่าง เหมาะสม ทำให้ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กสอดคล้องกับชงชัย สันติวงษ์ (2542 : 194) กล่าวว่า ขนาดของ องค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรประสบความสำเร็จได้มากหรือน้อย เมื่อองค์กรใหญ่กิจกรรมในองค์กรจะมีความซับซ้อน มีการใช้ทรัพยากรที่รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกหน่วยงานจำนวนมาก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ล้วนเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร เมฆวิทยา

(2548 : 121) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง มีการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของ สุวิมล เปลื้องกระโทก (2546 : 134) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของมานิตา สุทธิหา (2556 : 100) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา ที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีอยู่ 5 ด้าน ซึ่งครูผู้สอนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ครูได้มีส่วนร่วมทางด้านวิชาการมากขึ้นดังต่อไปนี้

1. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และควรมีการเผยแพร่ผลการวิจัยหรือผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2. ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จัดอบรมและให้ความรู้กับครูผู้สอน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการพัฒนา สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนในการผลิตนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรร่วมมือกันในการ พัฒนานิเทศการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาโดยเปิด โอกาสให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาหรือระหว่างสถานศึกษา

4. ด้านการแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการ กำหนดแนวทางและการพัฒนารูปแบบการแนะแนวการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน รวมทั้งการประสานความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนว การศึกษากับสถานศึกษาอื่นอย่างสม่ำเสมอ

5. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์และ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วม ส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ ของสถานศึกษาอย่างแท้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน เพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารงานวิชาการระหว่างสถานศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาเอกชน

3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านอื่นๆของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของชุมชน กับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กมล ฉายาวัฒน์. (2549). **บริหารคนและงานตามหลักของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพฯ :
 ชาวปับลิชชิง เวิร์กส.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา ชัยมประยูร. (2549). **ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2**. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
 ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ณี สงวนนาม. (2545 ก). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ :
 บุ๊คพอยท์.
- _____. (2545 ข). **หลักการแนวคิดและเทคนิคการบริหาร**. กรุงเทพฯ :
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- ชนาธิป พรกุล. (2544). **แคล์ : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยรัตน์ ลำภูธร. (2552). **สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือข่าย
 บดินทรเดชา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชาตมังกร เลนคำมี. (2550). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา
 ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2**. งานนิพนธ์ กศ.ม.
 (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชารี มณีสรี. (2548). **การนิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน.
- ชาลินี ฉายรัตน์. (2550). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
 อำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1**. งานนิพนธ์ กศ.ม.
 (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. (2546). **การบริหารงานวิชาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยี
 ทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- _____. (2551). **การบริหารวิชาการ**. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ทศพล บุญไตรย์. (2547). การศึกษาความพึงพอใจในการบริหารงานกลุ่มการวัดผลการศึกษา และพัฒนาวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

คาราวรรณ ศรีกาญจนา. (2548). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู โรงเรียนชอยแอนเนกซ์ สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ดุสิต สาลี. (2552). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.gotoknow.org/posts/259345>. มิถุนายน 2557.

แดง นิ่มอนงค์. (2549). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ถวิล มาตรการ. (2544). โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

ทวิท ระโหฐาน. (2552). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ธงชัย สันติวงษ์. (2542). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

ธีระ รุญเจริญ. (2544). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). การมีส่วนร่วม หลักพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : สิริลักษณ์การพิมพ์.

นิรชร มีสุขโข. (2550). การศึกษาสภาพและความคาดหวังการนิเทศด้านวิชาการของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

โนชญ์ ชาญด้วยกิจ. (2553). การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปาณิสรา เกิดมรกต. (2552). การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูในโรงเรียน
สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ปิยบุษ ทองพรม. (2550). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
ในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2541). การศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- พรชัย ภาพันธุ์. (2547). “เมื่อโรงเรียนเป็นนิติบุคคลทุกคนต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง,” วิชาการ.
7 (1) : 39 - 45.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงาน
เป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มานิดา สุทธิหา. (2556). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ : บั๊กพอย์.
- ยุทธศิลป์ พานนนท์. (2546). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- รัตนา อนันตชาติ. (2550). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา
ในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วีระ ประเสริฐศิลป์. (2546). เอกสารประกอบการเรียนรู้ชุดวิชาผู้บริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และคารณี คำวังนัง. (2546). แหล่งการเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ และหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร เมฆวิทยา. (2548). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ. (2550). การมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา ภาครัฐ อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สถิต ทราชทอง. (2552). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีตะกั่วป่า. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สนธิ ไทยกล้า. (2549). การมีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมเดช สีแสง. (2547). คู่มือมือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม พ.ร.บ. การศึกษา แห่งชาติ. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย และพัฒนามาตรฐาน วิชาชีพครู.
- สมพร พรหมชินวงศ์. (2550). การศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชัยภูมิ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สมยศ นาวิการ. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2547). ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- สละ กิ่งโพธิ์. (2548). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สายหยุด ประกิตะ. (2552). สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา
เขต 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (2555). สารสนเทศและข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา.
ตราด : สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2549). แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). การส่งเสริมการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม
ของภาคประชาชน ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA). กรุงเทพฯ :
สำนักงานฯ.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
และสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์. (2545). หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. นครราชสีมา :
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

สุริยันต์ อินทเจริญสานต์. (2552). การบริหารวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สุวิมล เปลื้องกระโทก. (2546). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2546). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุภาพ วาทีทอง. (2548). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดสามัคคีธรรม
สำนักงานเขตวังทองหลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

- อิทธิเดช สัทธจันทร์. (2553). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข่งตรา เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์พันธ์.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. Tokyo : Tosho Insatsu.
- Kim , Eung - Gweon. (2001). **The Relationships Between Decision-making Participation and
Job Satisfaction among Korean High School Teachers**. (Online). Available :
<http://cmu.thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>. 1 June 2003.
- Olson, D. Robert. (1998). **A Study of Teacher Participation and the Rationality of Decision
Making in Site-based Managed and Nonsite-based Managed Elementary School
(Site Based Management)**. (Online). Available :
<http://cmu.thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>. 1 June 2003.
- Paterno, P. R. (1999). Analysis of the Perceptions of School Board Members and
Superintendents Regarding Teacher Participation in Decision-making in Selected
New York Schools (Schools Based Management, Shared Decision-making).
(Online). Available : <http://cmu.thailis.uni.net.th/dao/detail.nsp>. 1 June 2003.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ พัฒนกุลชัย อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. นายวิชา ครุปิติ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด
3. นายนภดล แสงทองเจริญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดตะกาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
4. นายบุญเรือน ฉายศิริศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
5. ดร.สุรฎิยา สิมะเดื่อ
ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนศิริเวสรัตน์เพ็ชรอุปถัมภ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศบ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ ร.ต.วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี ดร.ธนิกคุณเมธิกุล เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ อินทรมาตย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สุริย์มาส สุขกลี)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศร ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายวิชา ครุปิติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ ร.ต.วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี ดร.ชนิกคุณเมธิกุล เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ อินทรมาตย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกิติ)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายนภดล แสงทองเจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ ร.ต.วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี ดร.ธนิก คุณเมธิกุล เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ อินทรมาตย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายบุญเรือน ฉายศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย ว่าที่ ร.ต.วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี ดร.ธนิก คุณเมธิกุล เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ อินทรมาตย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สุริย์มาส สุขกลี)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๕๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สุรภียา สิมะเดื่อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วยว่าที่ ร.ต.วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด” โดยมี ดร.ชนิก คุณเมธิกุล เป็นประธานที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ อินทรมาตย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษา ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สุริยมาศ สุขกลี)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘

โทรสาร ๐-๓๕๔๗-๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อนำเอาข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านหรือผู้ใดทั้งสิ้น ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะเสนอผลการวิจัยโดยภาพรวม
2. ขอความกรุณาจากท่านตอบคำถามทุกข้อตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด คำตอบของท่านจะมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านวิชาการในโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้
 - ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน

ว่าที่ร.ต.วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามสถานภาพที่เป็นจริงของท่าน

1. คุณวุฒิทางการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

2. ประสบการณ์ในการทำงาน (มากกว่า 6 เดือน นับเป็น 1 ปี) ปี

3. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงาน

☐ ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน ไม่เกิน 120 คน)

☐ ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 121 - 600 คน)

☐ ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 601 ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามแต่ละข้อโดย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

5 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

3 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

1 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
00	การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร		✓			

จากตัวอย่างแบบสอบถาม ข้อ 00 หมายความว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1.	การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
2.	การรวบรวมข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับปัญหา หรือความต้องการของสถานศึกษา					
3.	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสถานศึกษา เพื่อการพัฒนา หลักสูตร					
4.	การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชาต่าง ๆ					
5.	การนำหลักสูตร ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารหลักสูตรอย่างเหมาะสม					
6.	การนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
7.	การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร					
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
8.	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9.	การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระและกิจกรรม สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน					
10.	การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง					
11.	การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ ด้านต่าง ๆ					
12.	การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์					
13.	การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อ การเรียนรู้					
14.	การนิเทศการเรียนการสอนแบบกัลยาณมิตร					
15.	การนำผลการนิเทศการเรียนการสอนมาปรับปรุงพัฒนา กระบวนการเรียนรู้					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน						
16.	การจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผล สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา					
17.	การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา					
18.	การกำหนดระยะเวลาในการวัดและการประเมินผล การเรียน					
19.	การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน					
20.	การดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง					
21.	การนำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง พัฒนา					
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
22.	การกำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
23.	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้					
24.	การพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
25.	การจัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
26.	การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย กับสถานศึกษาอื่น					
27.	การเผยแพร่ผลการวิจัยให้แก่สถานศึกษาอื่น					
28.	การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา					
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
29.	การศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและ เทคโนโลยี					
30.	การผลิต หรือพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพ					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
31.	การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
32.	การกำหนดนโยบายการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีของสถานศึกษา					
33.	การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ในการผลิตจัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน					
34.	การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้						
35.	การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่น หรือในเขตพื้นที่ใกล้เคียง					
36.	การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ให้แก่ครูสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น					
37.	การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง แหล่งเรียนรู้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ที่ใช้ร่วมกัน					
38.	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา					
39.	การใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้					
การนิเทศการศึกษา						
40.	การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการนิเทศ					
41.	การวางแผนการดำเนินการนิเทศ การเรียนการสอน					
42.	การจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษา					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
43.	การดำเนินการนิเทศวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย					
44.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น					
45.	การประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการนิเทศในสถานศึกษา					
46.	การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาในกระบวนการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา					
การแนะแนวการศึกษา						
47.	การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษาโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน					
48.	การประสานงานกับวิทยากรและสถาบันการศึกษาภายนอกเข้ามาให้การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ					
49.	การติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษา					
50.	การปรับปรุงระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา					
51.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษาอื่นภายในเขตพื้นที่การศึกษา					
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา						
52.	การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์การประเมินของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของสมศ.					
53.	การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
54.	การวางแผนการพัฒนากุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของสมศ.					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
55.	การดำเนินการตามแผนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
56.	การติดตามและตรวจสอบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
57.	การประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
58.	การปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน						
59.	การสำรวจความต้องการด้านวิชาการของชุมชน					
60.	การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน					
61.	การจัดทำแผนในการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
62.	การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา					
63.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว และชุมชน					
64.	การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และสะดวกต่อการศึกษาของชุมชน					
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น						
65.	การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา					
66.	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น					
67.	การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
68.	การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุม ผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วม กิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น					
69.	การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทางวิชาการ หรือวิชาชีพให้ชุมชน สังคมมีความเข้มแข็งสามารถ แก้ปัญหาพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน					
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						
70.	การศึกษาและสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
71.	การศึกษาและสำรวจความต้องการในการได้รับการ สนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
72.	การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัด การศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานการศึกษา					
73.	การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา					
74.	การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษา ของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา					
75.	การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 31 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3	4	5			
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา									
1.	การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.	การรวบรวมข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับปัญหา หรือความต้องการ ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม สถานศึกษา เพื่อการพัฒนาหลักสูตร	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4.	การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระวิชาต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5.	การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัด การเรียนการสอนและบริหาร หลักสูตรอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	การนิเทศการใช้หลักสูตร สถานศึกษา	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
7.	การติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตร	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้									
8.	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9.	การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหา สาระและกิจกรรมสอดคล้องกับ ความสนใจความถนัดของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
10.	การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11.	การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้น การบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
12.	การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13.	การจัดสภาพแวดล้อมและ แหล่งการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14.	การนิเทศการเรียนการสอน แบบกัลยาณมิตร	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
15.	การนำผลการนิเทศการเรียนการสอน มาพัฒนากระบวนการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผล การเรียนรู้									
16.	การจัดทำแผนการวัดผล และ ประเมินผล สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
17.	การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18.	การกำหนดระยะเวลาในการวัด และการประเมินผลการเรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
19.	การพัฒนาเครื่องมือวัดผลและ ประเมินผลให้ได้มาตรฐาน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3	4	5			
20.	การดำเนินการวัดผล และ ประเมินผลการเรียนการสอนโดย เน้นการประเมินตามสภาพจริง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
21.	การนำผลการวัดและประเมินผล มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนา	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา									
22.	การกำหนดแนวทางการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
23.	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
24.	การพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
25.	การจัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
26.	การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกับสถานศึกษาอื่น	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
27.	การเผยแพร่ผลการวิจัยให้แก่ สถานศึกษาอื่น	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
28.	การนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา									
29.	การศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็น ในการใช้สื่อและเทคโนโลยี	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
30.	การผลิต หรือพัฒนาสื่อ และ นวัตกรรมการเรียนการสอน ที่มีคุณภาพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
31.	การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ ในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
32.	การกำหนดนโยบายการพัฒนา และการใช้สื่อเทคโนโลยีของ สถานศึกษา	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
33.	การประสานความร่วมมือกับ สถานศึกษาอื่น ในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียน การสอน	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
34.	การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้									
35.	การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น หรือในเขตพื้นที่ ใกล้เคียง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
36.	การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่ง การเรียนรู้ให้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
37.	การประสานความร่วมมือกับ สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง แหล่งเรียนรู้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ที่ใช้ร่วมกัน	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
38.	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
39.	การใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและ นอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การนิเทศการศึกษา									
40.	การกำหนดวัตถุประสงค์และ เป้าหมายในการนิเทศ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
41.	การวางแผนการดำเนินการนิเทศ การเรียนการสอน	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
42.	การจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และ การเรียนการสอนในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
43.	การดำเนินการนิเทศวิชาการและ การเรียนการสอนในรูปแบบ ที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
44.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา กับสถานศึกษาอื่น	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
45.	การประเมินผลการจัดการระบบและ กระบวนการนิเทศในสถานศึกษา	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		1	2	3	4	5			
46.	การประสานงานกับเขตพื้นที่ การศึกษาในกระบวนการนิเทศ งานวิชาการของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การแนะแนวการศึกษา									
47.	การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการ เรียน การสอน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
48.	การประสานงานกับวิทยากรและ สถาบันการศึกษาภายนอกเข้ามา ให้การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
49.	การติดตามและประเมินผลการ จัดการระบบและกระบวนการแนะ แนวการศึกษาภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
50.	การปรับปรุงระบบการแนะแนวทาง วิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
51.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ด้านการแนะแนวการศึกษากับ สถานศึกษาอื่นภายในเขตพื้นที่ การศึกษา	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา									
52.	การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ และเกณฑ์การประเมินของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของสมศ.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
53.	การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
54.	การวางแผนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานของ สพศ.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
55.	การดำเนินการตามแผนการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
56.	การติดตามและตรวจสอบการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
57.	การประเมินคุณภาพภายในเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
58.	การปรับปรุง และพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน									
59.	การสำรวจความต้องการด้านวิชาการ ของชุมชน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
60.	การกำหนดนโยบายในการส่งเสริม ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
61.	การจัดทำแผนในการส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการแก่ชุมชนให้สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
62.	การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางวิชาการของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
63.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัว และ ชุมชน	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
64.	การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์และสะดวกต่อ การศึกษาของชุมชน	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
	การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น								
65.	การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
66.	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือใน การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับชุมชน เพื่อให้ สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการ ของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนา ชุมชนและท้องถิ่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
67.	การให้บริการด้านวิชาการที่สามารถ เชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ๗	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
68.	การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วม กิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
69.	การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทางวิชาการ หรือวิชาชีพ ให้ชุมชน สังคมมีความเข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาพึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืน	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา									
70.	การศึกษาและสำรวจข้อมูลการจัด การศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
71.	การศึกษาและสำรวจความต้องการ ในการได้รับการสนับสนุนด้าน วิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
72.	การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ ต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการ	ผลการตรวจสอบ					ผลรวม	IOC	ผลการ พิจารณา
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
73.	การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการ จัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
74.	การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	0	0	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
75.	การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 32 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	0.42	26.	0.50
2.	0.42	27.	0.42
3.	0.45	28.	0.50
4.	0.54	29.	0.81
5.	0.59	30.	0.51
6.	0.58	31.	0.44
7.	0.65	32.	0.73
8.	0.54	33.	0.53
9.	0.62	34.	0.72
10.	0.46	35.	0.56
11.	0.42	36.	0.71
12.	0.51	37.	0.66
13.	0.46	38.	0.73
14.	0.56	39.	0.72
15.	0.59	40.	0.91
16.	0.57	41.	0.85
17.	0.61	42.	0.83
18.	0.55	43.	0.76
19.	0.68	44.	0.46
20.	0.53	45.	0.72
21.	0.58	46.	0.76
22.	0.64	47.	0.63
23.	0.54	48.	0.73
24.	0.59	49.	0.71
25.	0.65	50.	0.86

ตาราง 32 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
51.	0.69	64.	0.81
52.	0.75	65.	0.75
53.	0.67	66.	0.80
54.	0.71	67.	0.75
55.	0.65	68.	0.85
56.	0.77	69.	0.64
57.	0.75	70.	0.73
58.	0.75	71.	0.72
59.	0.63	72.	0.69
60.	0.68	73.	0.77
61.	0.61	74.	0.82
62.	0.69	75.	0.71
63.	0.74		

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ระหว่าง 0.42 - 0.91

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เท่ากับ 0.98

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	ว่าที่ ร.ต. วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤศจิกายน 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	134 หมู่ที่ 2 ตำบลอ่าวใหญ่ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ. 1 โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดเทศบาลเมืองตราด
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดเทศบาลเมืองตราด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอ่าวใหญ่พิทยาคาร จังหวัดตราด
พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตราษตระการคุณ จังหวัดตราด
พ.ศ. 2552	ครุศาสตรบัณฑิต ค.บ. (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2557	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี